

Miljøgodkendelse

13.12.2013

Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg

CVR-nr. 28271344

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

Miljøgodkendelse til udvidelse af eksisterende økologisk husdyrproduktion på Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg, CVR-nr. 28271344.

Lise og Bjørn Rasmussen, Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg ansøger om en § 11 godkendelse i forbindelse med udvidelse af den økologiske husdyrproduktion. I den forbindelse udvides dyreholdet fra ca. 41 dyreenheder (DE) til 143 DE.

Udvidelsen foregår indenfor eksisterende stalde samt på friland, hvor der er opstillet mobile hytter til søer og fjerkræ.

Ejendommen driver 286 ha. Dertil kommer 72 ha græsarealer, der består af naturområder og naturlignende arealer. Ejendommen har indgået aftaler om modtagelse af konventionel svinegylle fra Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg og konventionel kalkundybstrøelse fra APM Danmark A/S. Derudover modtager ejendommen økologisk husdyrgødning fra Møllevej 25, hvor Lise og Bjørn Rasmussen driver en økologisk husdyrproduktion med store kvier.

På baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår meddeler Næstved Kommune hermed godkendelse til husdyrproduktionen på Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg i henhold til § 11 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer

- ansøgningen om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 25462) og supplerende oplysninger til denne,
- den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af drift og anlæg (bilag 1) samt
- vurdering af udbringningsarealernes placering og miljøbelastning (bilag 2),

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	3700002063
Matrikelnummer	12c Ting Jellinge By, Ting Jellinge 4h Krummerup By, Krummerup
CVR	28271344
CHR	13235
Ejendommens og husdyrbrugets ejere	Lise og Bjørn Rasmussen, Vådagervej 13, Fuglebjerg
Kontaktperson	Bjørn Rasmussen, tlf. 4082 3950

Indledning

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Næstved Kommune med bistand fra konsulentfirmaerne Grontmij A/S og AGLAJA vurderet det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen er foretaget i henhold § 19 - § 26 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer.

Vurderingen fremgår af bilag 1 og 2 og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Grundlaget for vurderingerne og de stillede vilkår er:

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 25.462, indkommet den 21.8.2011. Den er siden blevet ændret og tilpasset. Den endelige version, version 7 forelå den 28.10.2013 og danner grundlag for godkendelsen.
- Supplerende oplysninger fra løbende korrespondance ved mail og breve mellem ansøgers konsulent Max Jakobsen og miljøsagsbehandler i Næstved Kommune og konsulent ved Grontmij A/S.
 - Brev af den 23.9.2011 fra konsulent med uddybning af ansøgningen.
 - Mail af den 13.1.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mail af den 29.5.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mail af den 31.5.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mail af den 18.6.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mail af den 20.6.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - To mails af den 25.6.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - To mails af den 2.7.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mail af den 12.7.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mail af den 29.7.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mail af den 17.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mail af den 23.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Mails af den 28.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Fiktiv ansøgning nr. 54.852
- Høringssvar fra Sorø Kommune af den 18.11.2013
- Høringssvar fra Natascha Erlandsen, Vådagervej 11, 4250 Fuglebjerg af den 19.11.13
- Høringssvar fra Slagelse Kommune af den 25.11.13

Resume

Ejendommen ønsker at udvide sin nuværende økologiske husdyrproduktion **fra** 32 ammekøer (>600 kg), 21 årsopdræt (0 mdr.-kælvning), 25 tyrekalve (0-6 mdr.), 13 tyrekalve (6 mdr.-slagting), 4 årssøer, 90 smågrise, 8 slagtesvin (32-105 kg), 2 heste (500-700 kg), 5 høns, 5 gæs og 15 ænder **til** 85 ammekøer (>600 kg), 16 årsopdræt (0-6 mdr.), 78 årsopdræt (6 mdr. til

kælvning ved 33 mdr.), 16 årsstude (0-6 mdr.), 47 årsstude (6-24 mdr.), 10 årssøer, 200 smågrise (7,4-32 kg), 200 slagtesvin (32-108 kg), 500 ænder, 5 gæs, 5 høns og 2 heste (500-700 kg).

Udvidelsen foregår i eksisterende stalde samt på friland, hvor der er opstillet mobile hytter til søer og fjerkræ.

Ammoniakemissionen fra anlæggene (stald og lager) er beregnet til 822 kg N /år. Dette er en forøgelse på 638 kg N/år i forhold til nudriften. Næstved kommune har vurderet at ammoniakemission fra stalde og lagre maksimalt må være 848 kg NH₃-N/år i forhold til opfyldelse af kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

Der drives 286 ha, og der er indgået aftaler om modtagelse af konventionel svinegylle fra Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg og konventionel kalkundybstrøelse fra APM Danmark A/S. Derudover modtager ejendommen økologisk husdyrgødning fra Møllevej 25, der ejes af ansøger, Lise og Bjørn Rasmussen.

Udbringningsarealerne ligger i oplandene til Karrebæk Fjord, Musholm Bugt og Smålandsfarvandet åben del, og er placeret med henholdsvis 158,2 ha i nitratklasse 2; 94,8 ha i nitratklasse 3 og 33,0 ha i nitratklasse 0. Dyretrykket på arealerne er på 1,07 DE/ha.

Den ansøgte økologiske produktion reducerer udvaskningen af kvælstof så det svarer til et konventionelt drevet planteavlsbrug uden brug af husdyrgødning.

Fosforoverskuddet på arealerne er på 6,7 kg P/ha/år, og det er vurderet, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med fosfor på Karrebæk Fjord, Musholm Bugt og Smålandsfarvandet åben del/Karrebæksminde Bugt.

Naboorientering og partshøring

Udkastet til miljøgodkendelse har været sendt i partshøring fra den 1.11.2013 til 22.11.2013, hvor der var mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet. Udkastet er sendt til ansøger, forpagtere og nabobeboelser indenfor 182 m af anlægget.

Indkommende bemærkninger

Ejer af Vådagervej 11 har fremsendt indsigelser mod projektet, og skriver at en udvidelse af bedriften på Vådagervej 13 vil give væsentlige og udvidede gener ved hendes ejendom.

Hun skriver desuden, at der ikke er overensstemmelse mellem de faktiske afstande til bl.a. skel og nabobeboelse og de afstande, som der er angivet i godkendelsen.

Vi har kigget på afstandene igen, og mener at de er rigtigt angivet i godkendelsen, samt at alle afstandskrav er overholdt.

Generne der beskrives i høringssvaret består primært af lugt og fluegener. I godkendelsen er der stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Mht. lugt overholder ejendommen de lovbestemte lugtgenegrænser. Udegående dyr er dog ikke omfattet af disse lugtgenegrænser.

Da bedriften ønsker at have foldarealer til fritgående grise og ænder rundt om ejendommene Vådagervej 9 og 11, har vi valgt at skærpe afstandskravet for placering af foldarealerne. Vi har derfor stillet vilkår om, at der udover det lovbestemte afstandskrav på 50 meter til naboskel, også skal være mindst 50 meter fra foldene og til grusvejen ned til Vådagervej 9 og 11. Derved reduceres det samlede foldareal, som ligger tæt ved beboelserne, og derved reduceres en eventuel lugtgene ved disse ejendomme.

Vi vurderer, at bedriften med de stillede vilkår kan drives uden at påføre væsentlig gene for beboelsen på Vådagervej 11, og vi har derfor ikke skærpet vilkårene yderligere på baggrund af høringssvaret.

I høringssvaret er det også skrevet, at der ikke er sammenhæng mellem det antal hektar som ejendommen ejer og størrelsen på det areal, som der er brug for til at afsætte husdyrgødningen. Da ejendommen ikke behøver at eje alt jorden selv, men gerne må forpagte eller afsætte gødningen til anden side, er det ikke noget problem i forhold til miljøgodkendelsen.

Slagelse og Sorø Kommune har også fremsendt et par bemærkninger til udkastet. De er indarbejdet i godkendelsen under det respektive afsnit.

Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg. Godkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel anmeldelse, tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks. Museumsloven, Naturbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven, Vandløbsloven og byggelovgivningen.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Vi gør opmærksom på, at opstilling af hytter til frilandsgrise også kræver byggetilladelse, og der skal søges om vandindvindingsstilladelse til benyttelse af egen boring.

Godkendelsen gives på følgende vilkår

Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen

Generelle vilkår

1. Den maksimalt tilladte produktionen omfatter en besætning på 143 DE, fordelt på 85 ammekøer (over 600 kg), 16 kviekalve (0-6 mdr.), 78 kvier (6 mdr. – til kælvning ved 33 mdr.), 16 stude (0-6 mdr.), 47 årsstude (6-24 mdr.), 10 årssøer, 200 smågrise (7,4-32 kg), 200 slagtesvin (32-108 kg), 2 heste (500-700 kg), 500 ænder (52 dage), 5 gæs og 5 høns. Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af 27.6.2013.
2. Øvrige mindre hobbyhold på f.eks. et par geder kan tillades indenfor godkendelsen.
3. Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen version 7, fra den 28.10.2013, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) og beskrivelsen og vurdering af arealer (bilag 2) med tilhørende vilkår.
4. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.
5. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest to år fra meddelelsen, dvs. inden den 13.12.2015.

Landskabsinteresser

6. De 10 farehytter samt fælleshytten til fritgående søer samt rundbuehal til ænder skal placeres indenfor markerne 01-0, 01-1, 01-2, 01-3 og 01-5. Anlæggene skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet med hensyn til størrelse, højde og farve.
7. Farehytterne til fritgående søer skal have ens udformning og opstilles i enkle mønstre.
8. Hytter til svin og fjerkræ skal fjernes fra markerne, hvis brugen af dem ophører.

Udegående kvæg

9. Et kvæghold, der størrelsesmæssigt svarer til kvægholdet angivet i tabellen herunder, skal være udegående mindst 6 måneder om året, fordelt mellem 4 måneder inden for udbringningsarealerne og 2 måneder uden for udbringningsarealerne.

Dyretype	Antal dyr	Antal mdr. udegående uden for udbringningsarealerne	Antal mdr. udegående inden for udbringningsarealerne
Ammekøer	70	2	4
Småkalve/stude (0-6 mdr.)	32	2	4
Kvier (6-33 mdr.)	43	2	4
Stude (6-24 mdr.)	47	2	4

10. Kvæg som afgræsser udenfor udbringningsarealerne må ikke tilskudsfordres i denne periode. Mineraltilskud samt tilskudsfordring i tørkeperioder er dog tilladt i begrænset omfang.

Driften af svine og andeproduktionen

11. Hvor det er relevant skal andeproduktionen følge byggebladet for "*Indretning og flytning af mobile huse til økologiske slagtekyllinger*". Det vil sige at:

- Inden hallerne tages i brug skal der udlægges et tempelsag fra en bigballe, så bunden dækkes af 10-15 cm halm, og der skal dagligt tilføres halm til måtten, så overfladen altid er tør.
- Drikkesystemet skal holdes i den korrekte højde, så ænderne ikke spilder unødigt meget vand ned i strøelsen.
- Rundbuehallen til fjerkræ skal flyttes mindst 50 meter efter udmugning midt i produktionsperioden.
- Ved opstart af produktionen i juni skal hallerne opstilles mindst 3 m fra tidligere placering, og må først opstilles med nøjagtig samme placering igen efter 5 år.
- Den samme fold må kun anvendes som udeareal i et år, derefter skal det være frit for fjerkræ og grise i et år.
- Efter endt produktion skal der i foldareal om foråret etableres et græsdække eller anden afgrøde til udnyttelse af de afsatte næringsstoffer.

12. Folde til frilandsgrise og ænder skal placeres mindst 50 m fra naboskel til Vådagervej 9, 11 og 15, samt 50 m fra vejen der fører ned til Vådagervej 11 og 15.

13. Driften af svineproduktionen skal følge Landbrugets Byggeblad "*Vejledning vedrørende indretning og drift af udendørs sohold*". Bl.a. skal alle foderpladser og hytter til frilandsgrise flyttes mindst én gang hver anden måned. I farefolde skal både hytter og foderpladser flyttes efter hver fravæning.

14. Hytter til grise og ænder, fodertrug og drikke-trug skal placeres med størst mulig afstand til nabobeboelser.

15. Der skal foreligge en skitse (årsplan) for flytning af foderpladser og hytter til svin og ænder, som kan forevises på forlangende.

16. Foldarealerne til svineproduktionen skal være dækket af en effektiv græsbevoksning. Undtaget herfra er løbegange til slagtesvinene og mindre arealer omkring sølehuller.

17. Efter en periode på maksimalt 12 måneder med svineproduktion, må foldareal og løbegang i en periode på 12 måneder ikke anvendes til svineproduktion. Arealet skal i denne periode tilså med en afgrøde med et væsentligt kvælstofbehov. Der skal foreligge en skitse (årsplan) over foldarealer.

18. Udenfor slagtesvinestalden skal der i hele staldens længde etableres en støbt plads på mindst 4 meter i bredden. Pladsen skal skrubes ren mindst en gang ugentlig.

Foderopbevaring

19. Markstakke til ikke saftgivende ensilage må højst være placeret samme sted i 1 år. Derefter skal der gå 5 år, før ensilage igen må placeres samme sted. Der skal føres logbog over placeringen.
20. Brugt plast fra ensilagestakkene skal løbende fjernes fra ensilagepladsen og opbevares i container eller liggende, således at der ikke ligger eller flyver plastaffald rundt på ejendommen.

Energi- og vandforbrug

21. Bedriftens forbrug af energi, vand og diesel skal opgøres årligt og kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

Gødningshåndtering

22. I kvægstalden skal der strøs dagligt med halm af god og tør kvalitet. Der skal dagligt beregnes mindst 1 kg strøelse pr. 100 kg legemsvægt.
23. Mindst 45 % af dybstrøelsen fra slagtesvinene skal udbringes direkte.
24. Der skal føres logbog over mængden af dybstrøelse fra slagtesvinene der udbringes direkte. Logbogen skal indeholde følgende data:
- Tidspunkter for direkte udbringning af dybstrøelsen.
- På hvilke arealer den direkte udbringning er foretaget.
25. Markstakke af kalkundybstrøelse skal, den dag de udlægges, overdækkes med et lufttæt materiale. Etableres markstak over flere dage, skal den overdækkes dagligt ved arbejdets ophør. Arbejdet må ikke udføres på lørdag eller søn- og helligdage.
26. Markstakke med kalkundybstrøelse skal placeres mindst 75 m fra nabobeboelse.

Udbringning af husdyrgødning

27. Kalkundybstrøelse skal nedbringes indenfor 6 timer, dvs. at den ikke kan spredes oven på en afgrøde, og arbejdet må ikke foregå på lørdag eller søn- og helligdage.
28. Udbringningsperioden for alt husdyrgødning skal gøres så kort som mulig.

BAT

29. Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.

30. Drikkekar og vandventiler skal tjekkes dagligt for eventuelle utætheder.
31. Om dagen må lyset kun være tændt i stalden, hvis der er et særligt behov for det.
32. Om natten skal lysniveauet i stalden være lavt, og kun anvendt som vågebelysning.
33. Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen.

Lugt

34. Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
35. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder tørhed af båsenes og foderarealernes bund, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
36. Fordelingen af dyr og dyretyper i staldanlæggene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen

Støj

37. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

<i>Periode</i>	<i>Referencetidsrum</i>	<i>Værdi dB (A)</i>
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

38. Hvis Næstved Kommune vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter

retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højest kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførslen aftales med Næstved Kommune

39. Transport til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.

40. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

Støv

41. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Lys

42. Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal, der efter vores vurdering er væsentlige. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

Kemikalier

43. Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskillere. Fra pladsen skal der være god afstand til afløb til dræn.

44. Under tankpistolen på tanken skal der være fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.

Affald

45. Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Skadedyr

46. For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

47. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

Husdyrbrugets ophør

48. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Frilandshytter skal fjernes fra foldene. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

Egenkontrol

49. Til dokumentation for, at produktionsomfang, fodring, udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares for de seneste fem år/planår. De skal kunne forevises ved tilsyn og de skal indsendes til kommunen på forlangende:

- Husdyrindberetning
- Regnskaber for solgte dyr
- Mark og gødningsplaner med tilhørende kortbilag minimum 5 år tilbage.
- Forpagtningsaftaler af mindst 1 års varighed
- Indsendt gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning.
- Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
- Årlig registrering af el-, vand og dieselolie
- Kvitteringer for aflevering af affald
- Logbog over placering af ikke saftgivende ensilage i markstak
- Logbog over placering af dybstrøelse i markstak jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen
- Logbog over andelen af dybstrøelse fra slagtesvinene der udbringes direkte.
Logbogen skal indeholde følgende data:
 - Tidspunkter for direkte udbringning af dybstrøelsen.
 - På hvilke arealer den direkte udbringning er foretaget
- Skitser over placering og flytning af mobile hytter minimum 3 år tilbage.
- Skitse (årsplan) for flytning af foderpladser til svin minimum 3 år tilbage.
- Skitse (årsplan) over foldarealer minimum 3 år tilbage.

Vilkår for driften af udspretningsarealerne

50. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens udspretningsarealer svarende til 305,6 DE per planår (1/8-31/7) og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,07 DE/ha (beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af den 27.6.2013). Udbringningen svarer således til 31.734 kg N og 8.080 kg P pr. planår.

51. Dybstrøelse må ikke udbringes i et 50 meter bredt bælte af den nordlige del af mark 35-0, med mindre den nedbringes i jorden inden 6 timer.

52. Der skal for vilkår 51 føres logbog med angivelse af gødningstype, udbragt mængde, udbringningstidspunkt, udbringningsmetode og nedbringningstidspunkt. Logbogen skal kunne fremvises ved tilsyn.

53. Yngle – og rasteområder markeret på kort 4 i bilag 2 (lokalitet 29 og 30) må ikke genopdyrkes, medmindre at der etableres lignende naturområder i nærheden som erstatning.

54. Udspretningsarealerne må ikke modtage affaldsprodukter til jordbrugsformål.

Offentliggørelse og klagevejledning

Godkendelsen annonceres den 13.12.2013 på kommunens hjemmeside.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra afgørelsens annoncering, dvs. senest den 10.01.2014 inden arbejdstid ophør påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, miljøministeren samt visse organisationer. Klageberettigede er orienteret ved annonceringen, og kopi af godkendelsen er sendt til organisationer og myndigheder.

Eventuel klage sendes til Næstved Kommune, Rådmandshaven 20, 4700 Næstved, att. Center for Miljø og Natur eller landbrug@naestved.dk, som videresender klagen med sagens akter til Natur- og Miljøklagenævnet.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger. En klage har ikke opsættende virkning for ibrugtagning af godkendelsen med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelsesloven § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Hvis afgørelsen påklages

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr på 500 kr.

Man modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra os. Man skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Revurdering og retsbeskyttelse

I henhold til bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 17 skal tilsynsmyndigheden regelmæssigt og mindst hver 10. år tage bedriftens samlede miljøgodkendelse op til revurdering. Første revurdering skal dog foretages 8 år efter meddelelsen. Denne godkendelse skal første gang tages op til revurdering den 13.12.2021.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2 bl.a. hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Orientering

Der er i miljøgodkendelsen givet 2 år til at bedriften kan komme op på fuld husdyrproduktion. Hvis miljøgodkendelsen derefter ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. husdyrgodkendelsesloven § 33.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ved akut forurening skal alarmcentralen straks kontaktes på 112.

Udarbejdelsen af denne godkendelse er omfattet af bekendtgørelsen om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Taksten og timebetaling er fastsat af miljøministeriet.

Næstved Kommune, den 13.12.2013.

Med venlig hilsen

Anja Rasmussen

Biolog

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved
Tlf. 5588 6150

Bilag:

1. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg, bilag 1
2. Vurdering af udbringningsarealernes placering og miljøbelastning, bilag 2

Kopi sendt til:

- Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F, via e-mail: sto@nst.dk, nst@nst.dk
- Embedslægeinstitutionen, Sjælland, Rolighedsvej 7,2, 4180 Sorø, via e-mail: sjl@sst.dk
- NaturErhvervstyrelsen, Nyrupsgade 30, 1780 København V, via e-mail: miljoerhverv@natureerhverv.dk (det tidligere plantedirektorat)
- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, via e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård, via email: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. Lokalfdeling: Friluftsrådet for SydvestSjælland, att. Hans Vallentin Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse, via mail: sydvest@friluftsradet.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, via e-mail: ae@aeraadet.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, via email: fbr@fbr.dk.
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, Vingsted, 7182 Bredsten, via email: lbt@sportsfiskerforbundet.dk, post@sportsfiskeren.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V., natur@dof.dk og naestved@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, via email: husdyr@ecocouncil.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø., via email: dn@dn.dk og dnnaestved-sager@dn.dk

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg

CVR-nr. 28271344

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
1. INDLEDNING.....	3
1.1 DEN ANSØGTE PRODUKTION	3
1.2 TIDSPPLAN FOR PROJEKTET	5
2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	5
3. HUSDYRBRUGETS ANLÆG OG DRIFT	8
3.1 AFSTANDSKRAV	8
3.2 STALDBYGNINGER OG MOBILE HYTTER	8
3.3 DRIFTEN AF KVÆGHOLDDET	9
3.4 OPDRÆT AF ÆNDER	10
3.5 DRIFTEN AF SVINEPRODUKTIONEN	10
3.6 FØDEROPBEVARING.....	13
3.7 ENERGIFORBRUG.....	13
3.8 VANDFORBRUG	14
3.9 SPILDEVAND	14
4. GØDNINGSHÅNDBTERING.....	15
4.1 GØDNINGOPBEVARINGSANLÆG OG GØDNINGSPRODUKTION	15
4.2 TILFØRT KALKUNDYBSTRØELSE	16
4.3 UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	17
5. HUSDYRBRUGETS FORURENING OG FORURENINGSBEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER....	18
5.1 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK, BAT	18
5.1.1 <i>Ammoniakfordampning fra staldanlæg.....</i>	<i>18</i>
5.1.2 <i>Vand og Energi</i>	<i>19</i>
5.1.3 <i>Lugt.....</i>	<i>20</i>
5.1.4 <i>Foder.....</i>	<i>20</i>
5.1.5 <i>Udbringning af husdyrgødning.....</i>	<i>21</i>
5.1.6 <i>Management.....</i>	<i>21</i>
5.1.7 <i>Samlet vurdering.....</i>	<i>21</i>
5.2 AMMONIAKTAB FRA STALDANLÆG	22
5.3 PÅVIRKNING AF SÅRBAR NATUR OG SÅRBARE ARTER.....	22
5.3.1 <i>Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.....</i>	<i>22</i>
5.3.2 <i>Natura 2000-områder.....</i>	<i>26</i>
5.3.3 <i>Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter.....</i>	<i>27</i>
5.4 LUGT	28
5.5 TRANSPORT.....	30
5.6 STØJ.....	31
5.7 STØV	32
5.8 LYS.....	32
5.9 KEMIKALIER.....	33
5.10 AFFALD	34
5.11 SKADEDYR.....	34
5.12 HUSDYRBRUGETS OPHØR	35
6. DRIFTSFORSTYRELSE OG UHELD.....	35
6.1 EGENKONTROL.....	36
7. SAMLET VURDERING	37
8. REFERENCER.....	37
BILAG 1.1. SITUATIONSPLAN VÅDAGERVEJ 13.....	39
BILAG 1.2. UDPEGNINGSGRUNDLAGENE FOR NATURA 2000-OMRÅDE NR. 163.....	40

1. INDLEDNING

Næstved Kommune har den 21.8.2011 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg. Ansøgningen er fremsendt af konsulent Max Jakobsen, på vegne af Bjørn og Lise Rasmussen, Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg.

Ansøgningen omfatter godkendelse efter § 11 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven).

Næstved Kommune har i henhold § 19 - § 26 i husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for en række af de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er ansøgning om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, samt tilhørende supplerende materiale:

- Brev af den 23.9.2011 fra konsulent med uddybning af ansøgningen.
- Mail af den 13.1.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail af den 29.5.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail af den 31.5.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail af den 18.6.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail af den 20.6.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- To mails af den 25.6.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- To mails af den 2.7.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail af den 12.7.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail af den 29.7.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail af den 17.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail af den 23.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mails af den 28.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Fiktiv ansøgning nr. 54.852
- Høringssvar fra Sorø Kommune af den 18.11.2013
- Høringssvar fra Natascha Erlandsen, Vådagervej 11, 4250 Fuglebjerg af den 19.11.13
- Høringssvar fra Slagelse Kommune af den 25.11.13

1.1 Den ansøgte produktion

Der ansøges om udvidelse af det eksisterende økologiske husdyrhold **fra** 32 ammekøer, 21 årsopdræt (0 mdr.-kælvning), 25 tyrekalve (0-6 mdr.), 13 tyrekalve (6 mdr.-slagting), 4 årssøer, 90 smågrise, 8 slagtesvin, 2 heste, 5 høns, 5 gæs og 15 ænder **til** 85 ammekøer, 16 årsopdræt (0-6 mdr.), 78 årsopdræt (6 mdr. til kælvning ved 33 mdr.), 16 årsstude (0-6 mdr.), 47 årsstude (6-24 mdr.), 10 årssøer, 200 smågrise, 200 slagtesvin (32-108 kg), 500 ænder, 5 gæs, 5 høns og 2 heste (500-700 kg). Se tabel 1.

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt drift	
	Antal dyr	DE	Antal dyr	DE
Ammeko over 600 kg	32	22,86	85	60,71
Kvier 0-6 mdr.	5	1,35	32	8,65
Kvier 6 mdr. – kælving	16	8,00	125	63,22
Tyre 0-6 mdr.	25	2,94	0	0
Tyre 6 mdr. – slagting (440 kg)	13	3,25	0	0
Heste, 500-700 kg	2	0,87	2	0,87
Slagtesvin, 32-105 kg	8	0,21	0	0
Slagtesvin, 32-108 kg	0	0	200	5,56
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, friland	0	0	10	1,63
Årsso, fareperiode, friland	0	0	10	0,70
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående	4	0,65	0	0
Årsso, farestald, løsdrift	4	0,28	0	0
Smågrise fra 7,2 kg	90	0,45	200	1,00
Ænder, produktionstid ca. 18 uger	15	0,02	500	0,61
Gæs, produktionstid 91 dage	5	0,02	5	0,02
Fjerkræ, årshøns	5	0,03	5	0,03
Antal DE i alt		40,93		143,00

Tabel 1 Dyreholdet angivet i ansøgningen. (Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelsen¹).

Ansøger oplyser, at størstedelen af kreaturerne er på græs 6 måneder årligt. Desuden er der om vinteren opstaldet mindst 30 kvier (8-31 mdr.) svarende til mindst 16,5 DE på Møllevej 25.

Vurdering

Antallet af dyr og fordelingen af dyr i de enkelte stalde og folde er grundlaget for ansøgnings-systemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene, lugt og husdyrgødnings indhold af kvælstof og fosfor. Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til husdyrproduktionens størrelse, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt, samt husdyrgødnings indhold af kvælstof og fosfor, vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen og ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og accepteret.

Vi gør opmærksom på, at produktionstilladelsen følger det godkendte antal dyr og ikke det antal dyreenheder, som antallet af dyr svarer til på godkendelsestidspunktet. I forbindelse med opstaldning af opdræt på Møllevej 25 om vinteren, gør vi opmærksom på, at produktionstilladelsen på Møllevej 25 ikke må overskrides.

Vilkår

For at fastholde det ansøgte dyrehold, bliver der stillet vilkår om, at:

- Den maksimalt tilladte produktionen omfatter en besætning på 143 DE, fordelt på 85 ammekøer (over 600 kg), 16 kviekalve (0-6 mdr.), 78 kvier (6 mdr. – til kælving ved 33

¹ Bek. Nr. 915 af 27.6.2013 om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødnings, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen)

mdr.), 16 stude (0-6 mdr.), 47 årsstude (6-24 mdr.), 10 årssøer, 200 smågrise (7,4-32 kg), 200 slagtesvin (32-108 kg), 2 heste (500-700 kg), 500 ænder, 5 gæs og 5 høns. Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af 27.6.2013.

- Øvrige mindre hobbyhold på f.eks. et par geder kan tillades indenfor godkendelsen.
- Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen version 7, fra den 28.10.2013, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) og beskrivelsen og vurdering af arealer (bilag 2) med tilhørende vilkår.
- Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.

1.2 Tidsplan for projektet

I ansøgningen er det angivet, at starttidspunktet for driften er 6 mdr. fra den dato, hvor ansøgningen er indsendt (21. august 2011). Den 19. november 2012 blev det i forbindelse med kommunens krydsoverensstemmelseskontrol konstateret, at udvidelsen af besætningen er påbegyndt.

Vurdering

I henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33 skal der i godkendelsen fastsættes en frist for hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Denne frist bør normalt ikke være på mere end 2 år. Da udvidelsen foregår i eksisterende bygninger, og da udvidelsen allerede er påbegyndt, betragtes godkendelsen som taget i brug umiddelbart efter meddelelsen om miljøgodkendelse.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen som ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Dette er i henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33.

Vilkår

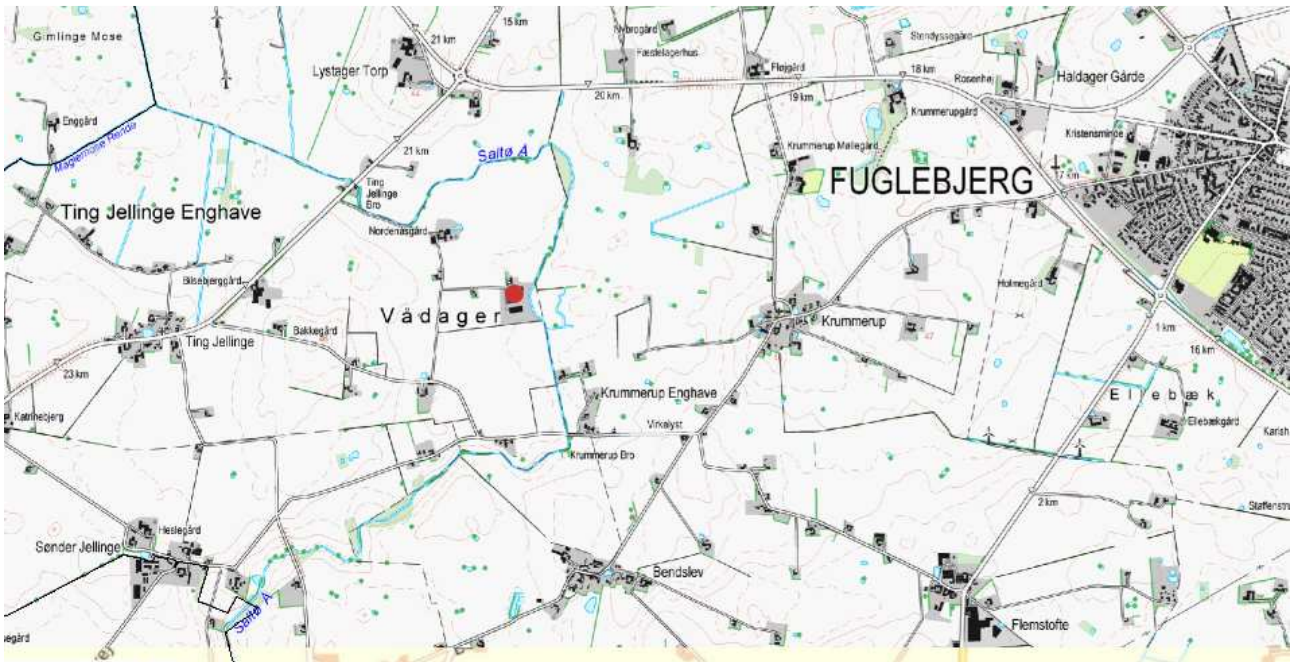
Der vil blive stillet vilkår om at,

- Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest to år fra meddelelsen, dvs. inden den 13. december 2015.

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

I ansøgningen oplyses, at ejendommen ligger i landzone, og der ingen kommunemæssige bindinger er i forhold til produktionsanlægget og udbringningsarealerne. Nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Vådagervej 11, som ligger ca. 80 meter nord for nærmeste stald på Vådagervej 13. Nærmeste byzoner ligger ved Fuglebjerg og Flemstoftet hhv. ca. 2.300 meter mod øst og 2.400 meter mod sydøst. Nærmeste samlede bebyggelse ligger ved Krummerup ca. 1.100 meter mod øst. Se figur 1.

Der er økologisk gårdbutik på ejendommen. Der er ingen godkendelsespligtige biaktiviteter.

Figur 1: Oversigtskort. Vådagervej 13 er markeret med en rød prik.

Ejendommens bygninger ses på situationsplanen i Bilag 1.1.

Udvidelsen af ammekvægsproduktionen foregår i eksisterende kostald. En stor del af kreaturerne er udegående 6 måneder om året.

Udvidelsen af produktionen af slagtesvin og smågrise foregår ligeledes i eksisterende stalde. Slagtesvinene har adgang til udendørsarealer, der ligger i direkte tilknytning til stalden.

De 10 årssøer går på friland. Søerne går i individuelle farehytter, der flyttes rundt i foldene alt efter behov. Farehytterne er ca. 2,3x2 meter i grundplan og ca. 1,5 meter høje. De er i afdæmpede grønne farver. I løbe/drægtighedsperioden kan søerne søge læ i en fælleshytte (rundbuehal) på ca. 5x6 meter i grundplan og 3 meter i højden. Fælleshytten er også i afdæmpet grøn farve. Fælleshytten flyttes ligeledes rundt i foldene alt efter behov.

Udvidelsen af fjerkræholdet foregår ligeledes i udendørs folde. Ænderne har adgang til flytbar rundbuehal.

Nedenstående oversigtsfoto (figur 2) viser placeringen af folde til svin og fjerkræ. Folde og udendørsarealer til svin og fjerkræ er en del af omdriftsarealerne (dele af markerne 01-0, 01-1, 01-2, 01-3 og 01-5).

Figur 2: Oversigtsfoto. Placering af folde til svin og fjerkræ omkring Vådagervej 13.

Vurdering

Samlet set vurderer vi, at de mobile hytter på baggrund af ovenstående oplysninger ikke vil få en væsentlig landskabelig indvirkning og ikke vil genere omkringboende væsentligt, når de gældende afstandskrav til folde, hytter, fodertrug og drikkebrug overholdes. Se afsnit 3.1 og 3.5. Det optimale ville dog være, at der mellem foldene og naboer var et beplantningsbælte til afskærmning. Det er dog ikke praktisk muligt med den uformning foldene har at opnå en afskærmning, der tilfredsstiller alle de omkringboende. Desuden vil der være rotation mellem foldene, så der vil være år hvor et areal ikke anvendes til grisefold.

Vi gør opmærksom på, at der skal indhentes byggetilladelse til opførelse af hytter til frilandsgrise.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- De 10 farehytter og fælles hytten til fritgående søer samt rundbuehal til ænder skal placeres indenfor markerne 01-0, 01-1, 01-2, 01-3 og 01-5. Anlæggene skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet med hensyn til størrelse, højde og farve.
- Farehytterne til fritgående søer skal have ens udformning og opstilles i enkle mønstre.
- Hytter til svin og fjerkræ skal fjernes fra markerne, hvis brugen af dem ophører.

I øvrige afsnit stilles der endvidere vilkår i forbindelse med afstandskrav og systematisk flytning af hytter indenfor foldene.

3. Husdyrbrugets anlæg og drift

3.1 Afstandskrav

Ansøger oplyser, at det ansøgte anlæg overholder husdyrlovens afstandskrav jf. nedenstående tabel 2. Der bygges ikke nyt i forbindelse med den planlagte udvidelse. De anførte afstandskrav er derfor målt i forhold til eksisterende produktionsanlæg.

Nærmeste	Afstand fra stalde	Min. krav til afstand meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 350 m	25
Almene vandforsyningsanlæg	> 350 m	50
Vandløb/dræn /sø	ca. 45 m	15
Offentlig vej og privat fællesvej	ca. 50 m	15
Levnedsmiddelvirksomhed	>800 m	25
Beboelse på sammen ejendom	ca. 0 m*	15
Naboskel	ca. 50 m	30
Nabobeboelse	ca. 80 m	50
Byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger	2.400 m	50

Tabel 2. Afstandskrav i henhold til husdyrlovens § 6 og 8 og faktuelle afstande til de eksisterende produktionsanlæg.
*Afstanden fra eksisterende svinestalde til beboelse på samme ejendom er mindre end 15 meter. Da der er tale om eksisterende bygninger, der er bygget i direkte forlængelse af hinanden vurderes det ikke at være et problem.

Vurdering

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen opstillet afstandskrav for folde til svin. I henhold til § 7 stk. 3 skal husdyrbrug for mere end 15 DE, som har folde til svin fra 35 kg, og hvor der i folden er plads til mere end 15 svin, være mere end 50 meter fra skel og til en ejendom hvor der er en nabobeboelse. Hvis nabobeboelsen ligger mere end 50 meter fra skel, skal der mindst være en afstand på 100 meter mellem nabobeboelse og folden, således at afstandskravet reduceres svarende til det antal meter, som ejendommen ligger længere væk fra skel end 50 meter. Jf. § 7, stk. 5 kan afstandskravet fraviges hvis nabo skriftligt tillader dette.

Da der vil være mindre end 15 svin over 35 kg i foldene er de ikke omfattet af ovenstående afstandskrav. Det ses dog på figur 2, at ansøger holder en afstand på ca. 50 meter til naboskel. For at fastholde den ansøgte afstand, vil der blive stillet vilkår om dette.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Folde til frilandsgrise skal placeres mindst 50 m fra naboskel til Vådagervej 9, 11 og 15.

3.2 Staldbygninger og mobile hytter

Ejendommens staldbygninger og mobile hytter fremgår af tabel 3.

Stald	Dyregruppe	Antal dyr	Staldsystem
Kostald (eksisterende)	Ammekøer, <i>Årsko</i>	85	Dybstrøelse
	Kvier og stude, 6 mdr. til kælving/slagtning, <i>Årsdyr</i>	125	Dybstrøelse
	kalve, 0-6 mdr., <i>Årsdyr</i>	32	Dybstrøelse

	Heste	2	Dybstrøelse
Svinestald (eksisterende)	Smågrise, 7,4-32 kg	200	Dybstrøelse
	Slagtesvin. 32-107 kg	200	Dybstrøelse
Svinehytter på friland (10 farehytter og 1 fælleshytte)	Søer, friland, Årssøer	10	Dybstrøelse
Rundbuehal, Friland	Ænder, produktionstid ca. 18 uger dage	500	Dybstrøelse, uden fast bund
	Gæs, produktionstid 91 dage	5	Dybstrøelse
	Høns, konsumæg, Årshøne	5	Gulvdrift og udeareal

Tabel 3: Stalde og mobile hytter.

3.3 Driften af kvægholdet

Det er i ansøgningen angivet, at en stor del af kreaturerne er på græs i sommerhalvåret (6 måneder), heraf 4 måneder på græs indenfor udbringningsarealerne og 2 måneder på græs udenfor udbringningsarealerne. Dette er indtastet i IT-ansøgningskemaet. I alt afsættes 17,6 dyreenheder via afgræsning udenfor udbringningsarealet.

Om vinteren går kvæget i en dybstrøelsesstald fra 2007 uden støbt gulv og med kort ædeplads. De kommer på stald ca. 1. november til 1. maj. En del kvier opstaldes desuden på Møllevej 25.

Vurdering

Da det er en forudsætning for de beregninger, der fremgår af ansøgningen (lugt og ammoniakfordampning fra stalden), at en stor del af kreaturerne er ude 6 måneder om året (4 måneder indenfor udbringningsarealer og 2 måneder udenfor udbringningsarealer), vil der blive stillet vilkår til dette.

Inden kvæget kommer på stald skal der udlægges et tykt lag halm i bund, minimum svarende til et stempelslag fra en bigballe, jf. byggebladet for *Etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse*.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Et kvæghold, der størrelsesmæssigt svarer til kvægholdet angivet i tabel 4 herunder, skal være udegående mindst 6 måneder om året, fordelt mellem 4 måneder inden for udbringningsarealerne og 2 måneder uden for udbringningsarealerne.

Dyretype	Antal dyr	Antal mdr. udegående uden for udbringningsarealerne	Antal mdr. udegående inden for udbringningsarealerne
Ammekøer	70	2	4
Småkalve/stude (0-6 mdr.)	32	2	4
Kvier (6-33 mdr.)	43	2	4
Stude (6-24 mdr.)	47	2	4

Tabel 4: Udegående kvæg.

- Kvæg som afgræsser udenfor udbringningsarealerne må ikke tilskudsfordres i denne periode. Mineraltilskud samt tilskudsfordring i tørkeperioder er dog tilladt i begrænset omfang.

3.4 Opdræt af ænder

Ved senest tilsyn på ejendommen blev det oplyst, at ænderne købes daggamle i juni og slagtes efter ca. 18 uger, dvs. i oktober. Ænderne går i 2 flytbare rundbuehaller uden fast bund. Inden hallerne tages i brug udlægges der et stempelslag halm fra en bigballe. Der muges to gange i hallerne i løbet af de 18 uger.

Arealet hvor ænderne og grisene har folde er på i alt 10 ha.

Hvis det efter endt produktion er nødvendigt at etablere et græsdække, vil der blive sået vårkorn med græsudlæg i det tidligere foldareal.

Vurdering

Vi vurderer, at andeproduktionen i rundbuehaller uden fast bund kan lade sig gøre, uden forurening fra hallerne hvis driften følger byggebladet for "*Indretning og flytning af mobile huse til økologiske slagtekyllinger*". Der vil blive stillet vilkår til det.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Hvor det er relevant skal andeproduktionen følge byggebladet for "*Indretning og flytning af mobile huse til økologiske slagtekyllinger*". Det vil sige at:
 - Inden hallerne tages i brug skal der udlægges et tempelsag fra en bigballe, så bunden dækkes af 10-15 cm halm, og der skal dagligt tilføres halm til måtten, så overfladen altid er tør.
 - Drikkesystemet skal holdes i den korrekte højde, så ænderne ikke spilder unødigt meget vand ned i strøelsen.
 - Rundbuehallen til fjerkræ skal flyttes mindst 50 meter efter udmugning midt i produktionsperioden.
 - Ved opstart af produktionen i juni skal hallerne opstilles mindst 3 m fra tidligere placering, og må først opstilles med nøjagtig samme placering igen efter 5 år.
 - Den samme fold må kun anvendes som udeareal i et år, derefter skal det være frit for fjerkræ og grise i et år.
 - Efter endt produktion skal der i foldareal senest om foråret etableres et græsdække eller anden afgrøde til udnyttelse af de afsatte næringsstoffer.

3.5 Driften af svineproduktionen

Søerne

Søerne går på friland med adgang til hytter. Der er en fælleshytte til de drægtige søer og 10 farehytter. Hytterne er i afdæmpede farver. De opstilles indenfor arealet som er markeret i fig. 2. Arealet har en størrelse på ca. 10 ha.

Vi skal sikre at byggebladet ”vejledning vedrørende indretning og drift af udendørs sohold” overholdes.

Sølehuller skabes ved at hælde nogle spande vand ud, der hvor det er hensigtsmæssigt at have et søle hul. Når frilandssøerne roterer rundt til en ny fold, etableres et nyt søle hul i den nye fold.

Hver gang der foretages rotation mellem folde, sås der vårkorn med græsudlæg i det foldareal, der forlades.

Efter fravæning vil det forekomme, at smågrisene bliver i samme fold. Det betyder, at smågrisene kan have en vægt på omkring 30 kg inden de kommer over i slagtesvinestalden.

Slagtesvin

Slagtesvinene har adgang til staldbygning nord for kostalden, se situationsplan på bilag 1.1. I stalden går de på dybstrøelse. Der er ikke afløb til opsamlingsbeholder fra stalden, og det skal derfor sikres at der hele tiden er en god dybstrøelsesmåtte i stalden. Efter udmugning skal der i stalden udlægges et stempelslag halm fra en bigballe inden den tages i brug igen.

Fra stalden kan slagtesvinene gå direkte ud i foldareal. Umiddelbart foran indgangen til slagtesvinestalden, kan der være et begrænset område, der til tider vil være optrådt og uden bevoksning. Den øvrige del af slagtesvinefolden holdes med græsdække, der omlægges efter behov.

Ved sidste tilsyn på ejendommen blev det oplyst, at der udenfor stalden er lagt et lag grus som af og til skræbes rent.

Der vil være adgang til udendørsarealer(folde) hele året.
I vinterperioden vil svinene som regel foretrække at være indendørs.

Slagtesvinene har adgang til vand og foder i slagtesvinestalden. Dermed vil svinene opholde sig en stor del af tiden i stalden.

Det forventes, at slagtesvinene som gennemsnit vil være 50 % af tiden i stalden og 50 % af tiden på udendørsarealer(folde).

Vurdering

Driften af svineproduktionen skal følge byggebladet ”vejledning vedrørende indretning og drift af udendørs sohold”.

Her er der bl.a. angivet følgende:

For at sikre et ensartet græsdække og en jævn fordeling af husdyrgødningen skal foderpladser og hytter til svin flyttes mindst én gang hver anden måned. I perioder med store nedbørsmængder, kan det dog være nødvendigt at flytte foderpladser og hytter oftere. I farefolde skal både hytter og foderpladser flyttes efter hver fravæning. Flytningen skal foretages systematisk således, at gødningen afsættes jævnt på hele arealet.

Eventuelle lugt- og støjgener i forbindelse med udendørs sohold er primært knyttet til foderpladser. Faciliteter såsom grisehytter, fodertrug og drikke trug skal derfor placeres med størst mulig afstand til nabobeboelser. Der er ca. 3-4 ejendomme som ligger forholdsvis tæt på foldene og der skal udvises hensyn til dem ved driften af svineproduktionen.

Af hensyn til beboerne i nr. 11 og 15 har vi vurderet, at der skal være mindst 50 meter til den grusvej der fører ned til ejendommene. Selvom afstandskravet på 50 meter til skel overholdes, er der fortsat risiko for lugtgener ved deres beboelser, da foldene ligger på flere sider af deres

ejendomme. Beboer i nr. 15 kan f.eks. risikere et år at have folde med grise og ænder hele vejen rundt om grunden. Grunden på nr. 15 er meget lille, og der vil være risiko for lugtgener på grunden uanset fra hvilken retning vinden kommer fra, hvis der er grise/ænder på alle sider. Ved at flytte foldene 50 meter fra grusvejen reduceres arealet, hvor foldene ligger meget tæt på deres ejendomme.

For at overholde afstandskravet på 50 m til vejen skal det ansøgte foldareal reduceres med ca. 0,8 ha.

For hegning gælder Veterinærdirektoratets bekendtgørelse om hold af svin på friland nr. 726 af 7.7.2013.

Ud for indgangen til slagtesvinestalden er det ikke muligt at have et græsdække, da arealet hurtigt vil blive jokket op af grisene. Det forventes at grisene vil færdes meget her, og der stilles derfor krav om, at der i hele staldens længde etableres en støbt plads på mindst 4 meter i bredden. Pladsen skal skrubes ren mindst en gang ugentlig. Når køerne er på græs kan det afskrabede materiale ligges ovenpå dybstrøelsen inde kostalden. Fra det støbte areal og til drænnedløb skal der desuden være 15 m, jf. afstandskravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Når det er nødvendigt at have løbegange fra slagtesvinestalden og ud til foldareal skal de anlægges således at løbegangen går ud fra det støbte areal, og det derved er muligt at have omdrift på det øvrige foldareal udenfor stalden. Hvis hele arealet ude foran stalden og hen til kostalden hvert år er uden græsdække vil det blive betragtet som en løbegård, som skal have fastbund og afløb til opsamlingsbeholder, arealet er på figur 2 markeret med blå.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Folde til frilandsgrise og ænder skal placeres mindst 50 m fra naboskel til Vådagervej 9, 11 og 15, samt 50 m fra vejen der fører ned til Vådagervej 11 og 15.
- Grisehytter, fodertrug og drikke-trug skal placeres med størst mulig afstand til nabobeboelser.
- Driften af svineproduktionen skal følge Landbrugets Byggeblad "Vejledning vedrørende indretning og drift af udendørs sohold". Bl.a. skal alle foderpladser og hytter til frilandsgrise flyttes mindst én gang hver anden måned. I farefolde skal både hytter og foderpladser flyttes efter hver fravæning.
- Der skal foreligge en skitse (årsplan) for flytning af foderpladser og hytter til svin, som kan forevises på forlangende.
- Foldarealerne til svineproduktionen skal være dækket af en effektiv græsbevoksning. Undtaget herfra er mindre arealer omkring sølehuller og løbegange.
- Efter en periode på maksimalt 12 måneder med svineproduktion, må foldareal og løbegang i en periode på 12 måneder ikke anvendes til svineproduktion. Arealet skal i denne periode tilså med en afgrøde med et væsentligt kvælstofbehov.
- Udenfor slagtesvinestalden skal der i hele staldens længde etableres en støbt plads på mindst 4 meter i bredden. Pladsen skal skrubes ren mindst en gang ugentlig.

3.6 Foderopbevaring

Det er i ansøgningen oplyst, at der produceres 1.300 m³ ensilage (primært græs) og 500 wrapballer. Ensilage placeres i markstak tæt ved ejendommen på skiftende lokaliteter som lovgivningen foreskriver. Wrapballer placeres ved sydvendt langsiden af kostalden.

I kostalden er der plads til halm, hvad der svarer til ca. en uges forbrug. Der opbevares halm på anden ejendom i halmlade (Skælskørvej 27).

Vurdering

Det fremgår af ansøgningen, at ensilage opbevares i markstak. Der bliver stillet vilkår om, at markstak til ikke saftgivende ensilage højst må være placeret samme sted i 1 år. Derefter skal der gå 5 år, før ensilage igen må placeres samme sted.

Brugt plast fra ensilagestakkene skal desuden løbende fjernes fra ensilagepladserne og opbevares i container eller liggende, således at der ikke ligger eller flyver plastaffald rundt på ejendommen. Dette er for at forhindre, at der opstår uhygiejniske forhold på ejendommen.

Vi gør desuden opmærksom på, at placering af ensilage i markstak skal overholde husdyrlovens generelle afstandskrav, som fremgår af tabel 2. Herunder 15 m til dræn.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Markstakke til ikke saftgivende ensilage må højst være placeret samme sted i 1 år. Derefter skal der gå 5 år, før ensilage igen må placeres samme sted. Der skal føres logbog over placeringen.
- Brugt plast fra ensilagestakkene skal løbende fjernes fra ensilagepladsen og opbevares i container eller liggende, således at der ikke ligger eller flyver plastaffald rundt på ejendommen.

3.7 Energiforbrug

Følgende energiforbrug er oplyst i ansøgningen:

Der er et begrænset energiforbrug til elektricitet, da der er naturlig ventilation i alle staldafsnit, og der ikke er foderblandingsanlæg m.m. på ejendommen.

Elforbrug nudrift: 16.000 kWh

Elforbrug ansøgt drift: 16.000 kWh

Diesel

Forbrug nudrift: ca. 22.000 L

Forbrug ansøgt drift: 30.000 L

Grunden til at dieselforbruget stiger, skyldes en forøgelse i antallet af arealer.

Vurdering

Vi vurderer, at udgifterne til el og diesel i sig selv vil anspore til at spare på ressourcerne. Vi har derfor vurderet, at der ikke er behov for at stille vilkår om ressourceforbrug. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Energibesparende tiltag fremgår under BAT, afsnit 5.1.2.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Bedriftens forbrug af energi og diesel skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

3.8 Vandforbrug

Følgende vandforbrug er oplyst i ansøgningen:

Vandforbrug nudrift: 420 m³.

Vandforbrug ansøgt drift: 575 m³.

Ansøger oplyser, at vandforbruget primært går til drikkevand.

Drikkevand til svinene indvindes fra egen boring. Øvrigt vand kommer fra vandværk. Udegående kvæg har adgang til vand på græsarealerne.

Vurdering

Vi vurderer, at stigningen i ejendommens vandforbrug er acceptabel i henhold til det ansøgte projekt. Der anvendes ikke unødigt vand til produktionen.

Der foreligger ingen indvindingstilladelse til indvinding af vand fra egen boring. Ansøger skal derfor sørge for at fremsende en ansøgning om at indvinde vand til svineproduktionen.

Der vil i vandindvindingstilladelsen blive stillet vilkår til den maksimale tilladte mængde vand, der kan indvindes årligt.

Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget, samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Vandbesparende tiltag fremgår under BAT, afsnit 5.1.2.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Forbruget af vand skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

3.9 Spildevand

Der er oplyst følgende i ansøgningen:

- Der er ikke befæstede arealer, hvorfra der bortledes spildevand.
- Der er ingen sanitære installationer i driftsbygningerne.
- Sanitært spildevand fra privatbolig bortledes via septiktank til Saltø Å via dræn.
- Der er ingen marksprøjte, der skal vaskes, og eventuel vask af markredskaber bliver foretaget på bevokset landbrugsjord.
- Vand fra tagflader fra kostalden bortledes via dræn til Saltø Å.

Vurdering

Bygningsmassen på ejendommen ændres ikke, ligesom der ikke etableres befæstede arealer. Der sker ingen form for opsamling af spildevand på ejendommen, og der er derfor ikke stillet vilkår hertil.

4. Gødningshåndtering

4.1 Gødningsopbevaringsanlæg og gødningsproduktion

Ansøger oplyser, at al husdyrgødning på ejendommen håndteres som dybstrøelse. Der produceres årligt ca. 1.700 ton. Hvis ikke husdyrgødningen udbringes direkte fra stald til mark lægges den i markstak. Alle krav til placering og opbevaring af dybstrøelse i markstak overholdes.

I kvægstalden ligger dybstrøelsen i 3-4 måneder inden der muges ud.

Fra rundbuehallen til ænder fjernes gødning to gang i perioden med opdræt af ænder, dvs. 2 gange i løbet af 18 uger. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om etablering og overdækning af kompost kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende allerede efter 1-2 måneder.

For at opfylde det generelle krav om ammoniakemission er det i ansøgningen angivet, at der udbringes mindst 45 % af dybstrøelsen direkte.

Vurdering

Næstved Kommune har i foråret 2013 været på tilsyn på ejendommen i forbindelse med vurdering af kvægdybstrøelsesmåtten ved tømning. Baggrunden for tilsynet var oplysninger fra ansøger om, at kvægstalden tømmes for gødning den 1. februar, hvorefter det om muligt udbringes direkte og ellers lægges i overdækket markstak. Kvæget kommer på stald ca. 1. november, og det vil sige, at gødningen pr. 1. februar har ligget i stalden ca. 3 måneder. Der er ikke kapacitet i stalden til at det kan ligge længere. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om etablering og overdækning af kompost er dybstrøelse, der har ligget i en stald i 3-4 måneder i gennemsnit, oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken. Vi vurderer, at en dybstrøelsesmåtte der dagligt tilføres frisk gødning først har en alder på "3-4 måneder i gennemsnit" når den har ligget 6 måneder i stalden. Ved tilsynet blev det dog konstateret, at pga. højt halmindhold kan det accepteres, at dybstrøelsen lægges i markstak efter 3-4 måneder.

Anden gang der muges i stalden er lige inden dyrene kommer ind igen, dvs. i efteråret.

For at sikre at der tildeles rigeligt med halm til dybstrøelsesmåtten, vil der blive stillet vilkår om det.

Ved seneste tilsyn blev det oplyst, at hvis der imod forventning skulle opstå en situation, hvor der er tale om ikke kompostlignende dybstrøelse med en tørstofprocent under 30 %, og det ikke er muligt at bringe det direkte ud, vil det blive opbevaret på Møllevej 25, Tornemark.

På Møllevej 25 er der opbevaringskapacitet til ca. 500-600 kbm dybstrøelse (plansiloer med fast bund og afløb til gyllebeholder).

Jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen skal en markstak overdækkes med vandtæt materiale straks efter udlægning. I forbindelse med udbringningen må der i marken placeres midlertidige oplag af kompost uden overdækning i op til en uge. Jf. bekendtgørelsen skal der føres logbog over placeringen.

I ansøgningen er det indtastet at mindst 45 % af dybstrøelsen udbringes direkte. Da det kun er for slagtesvinene at denne værdi er højere end standardforudsætningerne vil der kun blive stillet vilkår om det i forhold til dybstrøelsen fra slagtesvinene. Se desuden afsnit 5.1.1.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- I kvægstalden skal der strøs dagligt med halm af god og tør kvalitet. Der skal dagligt beregnes mindst 1 kg strøelse pr. 100 kg legemsvægt.
- Mindst 45 % af dybstrøelsen fra slagtesvinene skal udbringes direkte.
- Der skal føres logbog over mængden af dybstrøelse fra slagtesvinene der udbringes direkte. Logbogen skal indeholde følgende data:
 - Tidspunkter for direkte udbringning af dybstrøelsen.
 - På hvilke arealer den direkte udbringning er foretaget.

4.2 Tilført kalkundybstrøelse

Ansøgningen omfatter udbringning af 132 DE kalkundybstrøelse fra APM A/S (12975 kgN og 5217 kgP).

Vurdering

Da en del af udspretningsarealerne ligger i Slagelse og Sorø Kommune blev de hørt i sagen, forud for færdiggørelsen af udkastet til godkendelsen. Ifølge Slagelse Kommunes høringssvar af den 5. juli 2013 (se Bilag 2, bilag 2.4) er det Slagelse Kommunes erfaring, at der generelt er flere klager over lugt og placering af markstakke med kalkundybstrøelse end øvrig dybstrøelse.

I Næstved Kommune har vi i år ligeledes erfaret, at der er en forøget lugtgene i forbindelse med udbringning af kalkundybstrøelse i forhold til udbringning af anden fast mæg. Lugten er mere sur og den er stærkere end ved udbringning af kvæg eller grisemæg.

Slagelse Kommune skriver i deres høringssvar, at der ikke foreligger veldokumenterede undersøgelser af N-omsætningen ved lagring af kalkundybstrøelse. De oplysninger der foreligger, antyder at tabet af kvælstof kan sammenlignes med kvægdybstrøelse.

De skærpede vilkår der stilles er derfor udelukkende på baggrund af Slagelse og Næstved kommunes erfaringer om forøgede lugtgener og klager i forbindelse med håndtering af kalkundybstrøelse i marken.

For at undgå gener for nabobeboelser, stilles der krav om, at markstakkene skal placeres mindst 75 m fra nabobeboelse. Når kalkundybstrøelsen køres i markstak vil lugtgenen være stor de første dage. Derfor vurderes det, at markstakkene skal overdækkes straks, dvs. samme dag det er kørt i markstak, uanset at det skal udbringes indenfor 1 uge.

For at begrænse lugtgenerne, stilles der yderligere krav om, at kalkundybstrøelsen ikke må spredes ovenpå afgrøder, men på bar jord, således at det kan nedbringes indenfor 6 timer.

Da udkastet til godkendelsen forelå, blev det sendt i partshøringen til Slagelse og Sorø kommune. Begge kommuner ønsker at vilkår om håndtering af kalkundybstrøelsen også er gældende på de arealer der ligger i deres kommune.

Vilkår

For at minimere lugtgener fra håndtering af kalkundybstrøelse stilles der vilkår om, at

- Markstakke af kalkundybstrøelse skal, den dag de udlægges, overdækkes med et lufttæt materiale. Etableres markstak over flere dage, skal den overdækkes dagligt ved arbejdets ophør. Arbejdet må ikke udføres på lørdag eller søn- og helligdage.
- Markstakke med kalkundybstrøelse skal placeres mindst 75 m fra nabobeboelse.
- Kalkundybstrøelse skal nedbringes indenfor 6 timer, dvs. at den ikke kan spredes ovenpå en afgrøde, og arbejdet må ikke foregå på lørdag eller søn- og helligdage.

4.3 Udbringning af husdyrgødning

Ansøger oplyser, at husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet eller frossent areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til vandløbene.

Udbringning af husdyrgødning sker normalt kun på hverdage. Hvis der udbringes husdyrgødning på lørdage samt søn- og helligdage vil dette ikke ske på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

I et økologisk landbrug er der særligt behov for, at have den mest optimale udnyttelse af næringsstoffer. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, og vil udbringe husdyrgødningen i de afgrøder der udnytter næringsstofferne bedst muligt. Det betyder, at der i det omfang det er muligt vil blive udbragt dybstrøelse direkte fra stald til mark (direkte udbringning).

Ligeledes tilstræbes det, at husdyrgødningen udbringes under de mest optimale vejrforhold, således at fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Der er et lovmæssigt krav om at husdyrgødning udbragt som dybstrøelse på ubevokset areal skal nedbringes i jorden enten ved pløjning eller harvning indenfor 6 timer fra udbringningen. Hvis der udbringes dybstrøelse i en afgrøde vil det typisk være i en kornafgrøde. Udbringning af dybstrøelse i en etableret afgrøde er sidestillet med direkte udbringning, da ammoniakfordampningen er lavere ved denne udbringningsteknik.

Vurdering

Vi vurderer, at udbringning af husdyrgødning generelt sker i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser. Der er i afsnit 4.2 stillet skærpede vilkår i forbindelse med kalkundybstrøelse, idet vi stiller vilkår om at dette ikke må udsprede direkte oven på en afgrøde.

I forbindelse med udbringning af husdyrgødning kan der opstå lugtgener for de omkringboende, derfor stilles der vilkår om at udbringningsperioden skal gøres så kort som mulig.

Ansøger skriver, at han holder som minimum 2 meter bræmmer til vandløbene ved udspreddning af gødning. Vi vil gerne gøre opmærksom på at der for vandløb og søer over 100 m² er gødningsfrie randzoner på 10 meter.

Vilkår

For at begrænse lugtgenerne vil der blive stillet vilkår om, at

- Udbringningsperioden skal gøres så kort som mulig.

5. Husdyrbrugets forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

5.1 Anvendelse af bedst tilgængelig teknik, BAT

5.1.1 Ammoniakfordampning fra staldanlæg

Ansøger har ifølge ansøgningen fokus på at reducere ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Dette søges bl.a. opnået ved hyppig renholdelse af overflader. I forbindelse med udmugning af staldene rengøres staldene mekanisk.

Der er ikke fastlagte BAT-emissionsgrænseværdier for økologiske produktioner. Ansøger har derfor beregnet BAT-niveauet for ammoniakemissionen ved at anvende normtal fra IT-ansøgningssystemet på ansøgningstidspunktet. Beregningerne fremgår af tabel 5.

Dyr	Produktion antal dyr	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT kg NH ₃ -N per årsdyr.	Ammoniak kg NH ₃ -N pr. år
Ammekøer (dybstr.)	70	6,76*(6/12)	237
Ammekøer (dybstr.)	15	6,76	101
Småkalve/stude (0 - 6 mdr.)	32	2,42*(6/12)	39
Kvier (6 mdr.- 33 mdr.)	43	3,59*(6/12)	77
Stude (6 mdr. - 24 mdr.)	47	3,09*(6/12)	73
Kvier/stude (12 mdr. - 18 mdr.)	35	3,09	108
Årssøer (dybstr.)	10	3,41	34
Smågrise (dybstr.)	200	0,145	29
Slagtesvin (dybstr.)	200	0,65	130
Ænder	500	0,039	20
I alt (kg NH₃-N pr. år)			848

Tabel 5: Ansøgers beregning af emissionsgrænseværdier til opfyldelse af BAT. Da en stor del af dyrene er på græs 6 mdr. årligt er emissionsfaktoren reduceret med den tid dyrene er på græs. Derfor er der ganget med en faktor 6/12. Det er kun, hvor det i it-ansøgningssystemet er indtastet at dyrene er på græs, at der er ganget med denne faktor.

For at opfylde det generelle krav om ammoniakemission er det indtastet i ansøgningen at der udbringes mindst 45 % af dybstrøelsen direkte, hvilket betyder at den ansøgte produktion har en ammoniakemission fra stald og lager på 822,01 kg NH₃-N pr. år.

Da denne ammoniakemission er lavere end det beregnede BAT-emissionsniveau på 848 kg NH₃-N vurderer ansøger, at have truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra det samlede staldanlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrlovens § 19.

Hele udvidelsen foregår i eksisterende produktionsanlæg, og BAT-vurderingen er således for eksisterende staldanlæg.

Vurdering

Miljøstyrelsen har i 2011 fastlagt BAT-standardvilkår for gyllebaserede staldsystemer, og i 2012 er de vejledende emissionsgrænseværdier suppleret med en række BAT-emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer. Der er på nuværende tidspunkt ingen BAT-standardvilkår for økologiske kvæg- og svineproduktioner og heller ikke for ammekvæg udenfor gyllesystemer.

På økologiske bedrifter er det begrænset hvilke teknologiske virkemidler, der er til rådighed i forhold til økologireglerne, og mulige virkemidler er typisk relateret til gyllebaserede produktioner.

På den baggrund vurderer vi, at det i dette tilfælde, hvor hele dyreholdet går på dybstrøelse, er rimeligt at opfatte normtallene som værende BAT. Det vurderes derfor, at BAT-niveauet er overholdt jf. ovenstående beregninger.

Det generelle krav til ammoniakemission fra stald og lager er i ansøgningen beregnet til 822 kgN/år, og ejendommen overholder med sin ammoniakemission på 822,01 kgN/år lige akkurat dette krav.

Den del af tiden hvor dyrene er udegående indgår desuden ikke i ammoniakberegningen.

I ansøgningssystemet skal det for dybstrøelse angives, hvor stor en andel af dybstrøelsen der køres direkte ud og pløjes ned, hvis den er forskellig fra standardforudsætningerne. Standardforudsætningerne er for kvæg 65 % og for slagtesvin 25 % og for søer 50%

I ansøgningen er det indtastet at mindst 45 % af dybstrøelsen udbringes direkte. Da det kun er for slagtesvinene at denne værdi er højere end standardforudsætningerne vil der kun blive stillet vilkår om det i forhold til dybstrøelsen fra slagtesvinene. Se afsnit 4.1.

5.1.2 Vand og Energi

Vandforbrug

Der anvendes drikkekar, hvor opfyldning af vand aktiveres ved trykknop. Derved sikres det at dyrene får den mængde vand de har behov for uden unødigt spild.

Der er opvarmning af drikkevandet ved meget kolde temperaturer.

Energiforbrug

Der er naturlig ventilation i staldene.

Der anvendes lavenergisparepærer overalt, hvor det er muligt.

Lyset i staldene styres manuelt, og det er kun tændt i det omfang det er nødvendigt for den daglige arbejdsgang, når dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Om natten er der kun to lamper, der er tændt i kostalden i de mørke måneder. Kælvninger kan finde sted om natten. Af den grund er det ønskeligt, at der kan være vågelys i stalden om natten. Lyset er bl.a. tændt så kreaturerne kan orienterer sig, og lyset er kun tændt, når dagslyset ikke er tilstrækkeligt.

Lyset vil ikke kunne ses eller kun kunne ses i meget begrænset omfang fra nabobeboelser i lokalområdet.

Der er ingen kraftig udendørs belysning. Derfor er der ikke gener fra husdyrbruget vedrørende udendørs belysning.

Vurdering

Vandforbrug

På baggrund af ovenstående forventer vi, at ejendommen i sin drift gennemtænker og hele tiden holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor også blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres, se afsnittene om vand og energiforbruget.

For at reducere vandspild ved et evt. brud på en vandledning, vil der blive stillet vilkår om, at der skal installeres alarmanlæg på vandforsyningen. Ydermere stilles der vilkår om at drikkekar og vandventiler skal tjekkes dagligt for eventuelle utætheder. Dette er for at reducere risikoen for vandspild, men også fordi, at det ikke er muligt at opsamle det vand, der spilles i dybstrøelsen. Derved er der risiko for, at den kan blive meget våd, og ikke have en tilstrækkelig høj tørstofprocent, hvilket er nødvendigt i en stald uden støbt bund.

Hvis et vandrør springer i stalden, f.eks. pga. hård frost om vinteren er der ligeledes risiko for at dybstrøelsen kan blive meget våd inden utætheden opdages.

Energiforbrug

For at reducere energiforbruget skal lyset i stalden kun være tændt, når der er behov for det, og der vil blive stillet vilkår til det.

Det vurderes, at ejendommen ud fra ovenstående beskrivelse og med de stillede vilkår opfylder kravet til BAT mht. vand og energiforbruget.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.
- Drikkekar og vandventiler skal tjekkes dagligt for eventuelle utætheder.
- Om dagen må lyset kun være tændt i stalden, hvis der er et særligt behov for det.
- Om natten skal lysniveauet i stalden være lavt, og kun anvendt som vågebelysning.
- Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen.

5.1.3 Lugt

For at reducere lugtemissionen fra staldene er det vigtigt med en god gødningshåndtering og hygiejne i stalden, se afsnittet om lugt.

5.1.4 Foder

I ansøgningen oplyser ansøger, at der på bedriften er stort fokus på, at tildelingen af foder til dyrene tilpasses det aktuelle fodringsbehov, således at der er den størst mulige foderudnyttelse. Foder til kreaturerne opbevares i wrapballer og ensilagestak (markstak). I øvrigt tilrettelægges fodringen, så mængden af foderrester minimeres.

Vurdering

Ansøger anvender ikke fodringstiltag til reduktion af ammoniakfordampningen fra staldanlæggene.

Økologiske bedrifter er underlagt krav om minimum 60 % grovfoderandel, og der må ikke anvendes fodermidler, der indeholder GMO. Ligeledes er der begrænsninger i valg af fodermidler til afstemning af foderrationen.

Svineproduktionen er så lille, at det ikke er proportionalt at kræve særlige fordringstiltag. Det er omkostningsneutralt at tilsætte fytase til fodret, men det er for økologiske bedrifter ikke tilladt at anvende fytase i fodret.

5.1.5 Udbringning af husdyrgødning

Se bilag 2, afsnit 5 om anvendelse af bedst tilgængelige teknik på udbringningsarealerne.

5.1.6 Management

I ansøgningen fremgår det, at den daglige drift søges tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Ansøger redegør for, at der er stor bevågenhed omkring minimering af forbruget af ressourcer som strøm, varme, brændstof og næringsstoffer. Herudover fokuseres på reduceret ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Dette søges bl.a. opnået ved hyppig renholdelse af overflader.

Endvidere fokuseres på færrest mulige lugt- og fluegener for omgivelserne. Dette søges opnået ved renholdelse af overflader som nævnt ovenfor og fluebekæmpelse i det omfang det er nødvendigt.

Der foretages daglige tjek og løbende service på produktionsanlæggene. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Hvert år udarbejdes der en mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab af en planteavlskonulent, hvorved det sikres, at mængden af husdyrgødning bliver tilpasset afgrødernes forventede behov.

Vurdering

Vi betragter det som BAT at registrere forbruget af vand, el og diesel, mv. for at få et overblik over forbruget, og derved kunne sætte ind hvis det vurderes, at der er et overforbrug.

Ved at udarbejde gødningsplaner og gødningsregnskab, forsøges det at opnå den størst mulige udnyttelse af næringsstofferne i gødningen. Krav om udarbejdelse af gødningsregnskab er implementeret i dansk lovgivning.

Der vil blive stillet vilkår for en række af ovenstående forhold, se de respektive afsnit.

5.1.7 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Næstved Kommune, at ejendommen lever op til de lovgældende krav om BAT.

5.2 Ammoniaktab fra staldanlæg

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene (stald og lager) 822 kg N /år. I forhold til nudriften svarer dette til en forøgelse på 638 kg N/år. I ansøgningsystemet er det beregnet, at det generelle krav om reduktion af ammoniak er overholdt ved en ammoniakemission på 822 kg N/år.

5.3 Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter

5.3.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Ammoniakfølsom natur beskyttet efter husdyrgodkendelsesloven § 7 opdeles i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen².

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantensamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningsystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

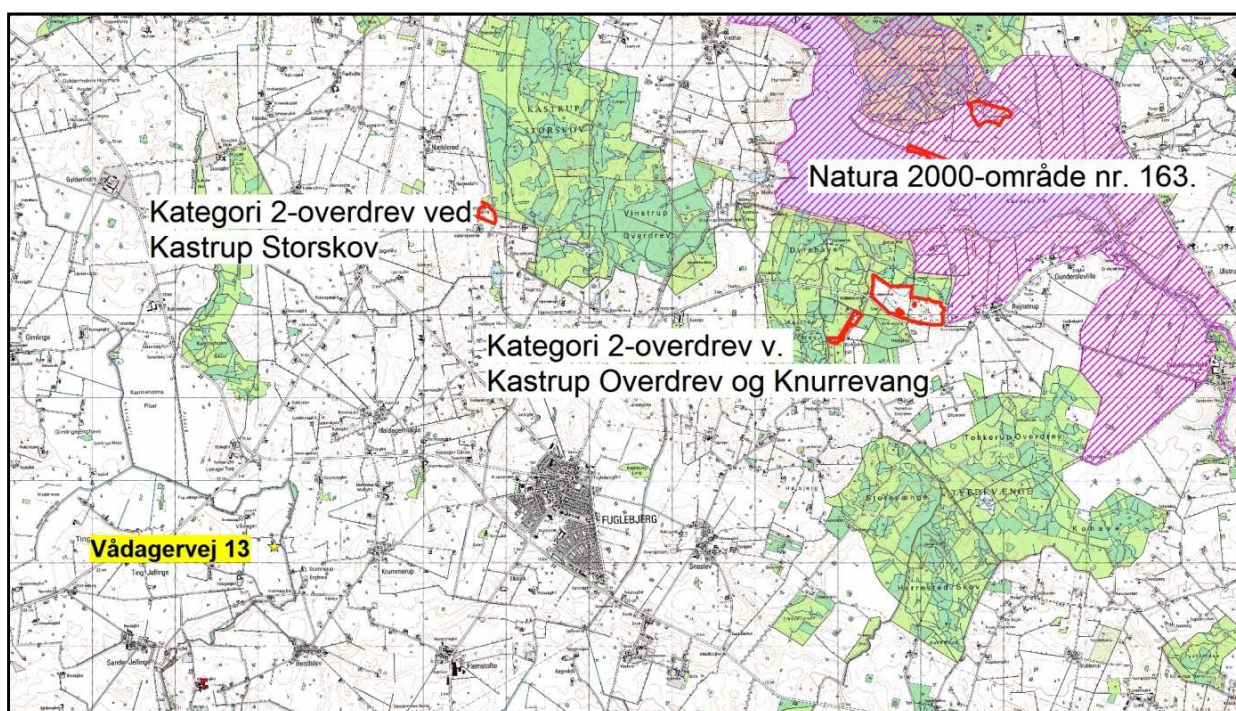
antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende godt 7 km nordøst for anlægget på Vådagervej 13 (kort 1). Det er Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose".

² Bek. nr. 294 af 31 marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Her er der ved Tystrup Sø kortlagt habitatnaturtyper aske- og ellesump (typekode 91E0) og bøgeskov på muld (typekode 9130). Tålegrænserne for skovnaturtyperne er 10-20 kg N/ha/år. Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 1.2, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planen /20, 21/.

Den samlede emission fra stald og lager er ifølge ansøgningen 822 kg N/år og meremissionen er 638 kg N/år. Såvel den totale ammoniak deposition som meredepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for det nærmest beliggende Kategori 2 – natur som er Kastrup Storskov. Dette naturområde ligger ca. 5 km fra anlæggene, hvor Natura2000-området ligger ca. 7 km fra anlæggene, se kort 1. Vi vurderer på den baggrund at såvel den totale ammoniak deposition som meredepositionen også er 0,0 kg N/ha/år i Natura 2000-området nr. 163.

Kort 1. Beliggenhed af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose" og kategori 2-naturområder i forhold til anlægget på Vådagervej 13.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år.

Den nærmeste kategori 2-natur er et overdrev ved Kastrup Storskov ca. 5 km fra anlægget på Vådagervej 13 samt to overdrev ved Kastrup Overdrev og Knurrevang ca. 7 km fra anlægget og ligeledes i nordøstlig retning.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er beregnet til 0,0 kg N/ha/år på nævnte kategori 2-overdrev.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 6.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 6. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualen" bilag 3.

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 13,2 kg N/ha/år i Næstved Kommune jf. data fra DMU 2010.

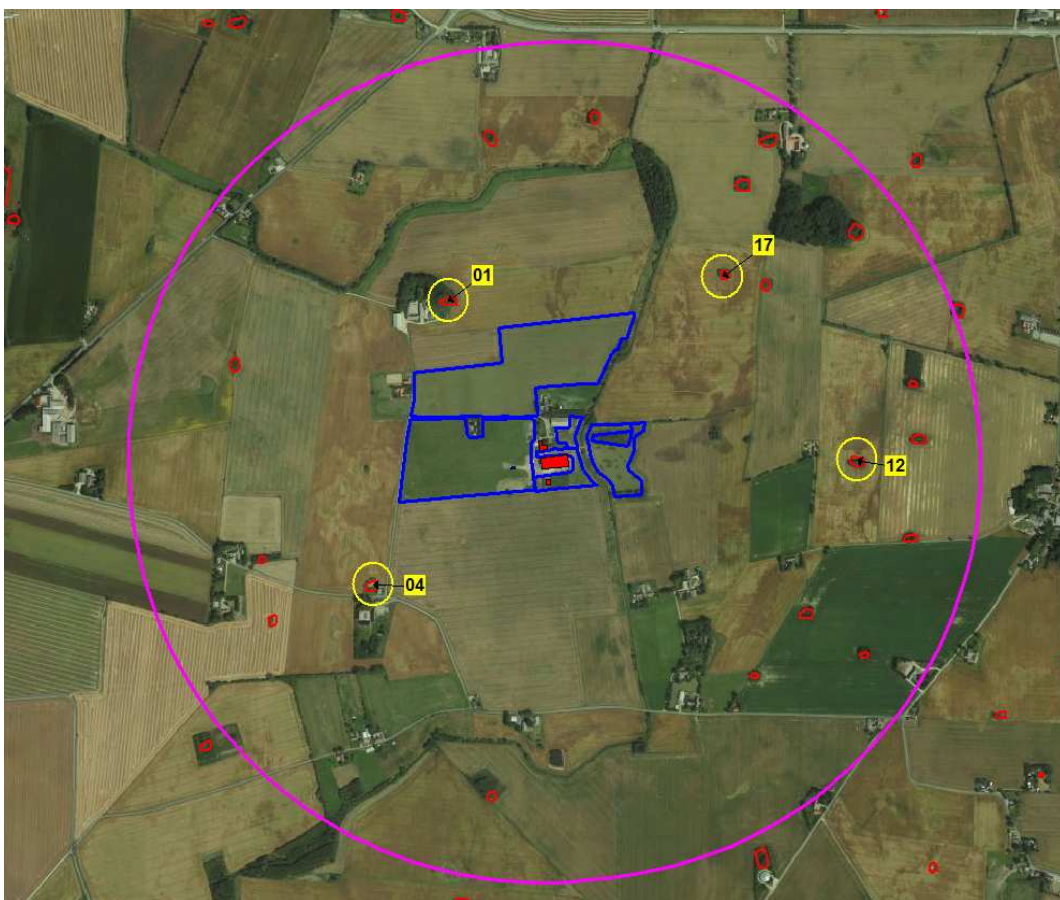
Der er i maj 2012 foretaget besigtigelse af en række af de godt 20 § 3-områder indenfor 1.000 m omkring anlægget for at registrere naturindholdet og dets sårbarhed overfor forøget ammoniakpåvirkning fra anlægget.

Samtlige de omgivende naturarealer udgøres af vandhuller, som hovedsageligt er eutrofe eller eutrofierede med vurderet ringe naturværdi. Der er gennemgående dyrket meget tæt på naturområderne, og flere er præget af andefodring, forekomst af fisk og kraftig overskygning.

Hovedparten af vandhullerne er habitatnaturtype 3150, som er en bredt defineret naturtype, der inkluderer næringsrige søer med andemad.

Merbelastningen af kvælstof fra stald og lager er beregnet på fire af disse beskyttede naturområder i det elektroniske ansøgningsystem. Der er valgt at måle på de nærmest beliggende i forskellige retninger i forhold til anlægget (kort 2). Merbelastningen er i alle tilfælde 0,0 kg N/ha/år og den totale belastning i naturområderne er i alle tilfælde 0,1 kg N/ha/år.

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Katrineholm Skov godt 1½ km nord for anlægget på Vådagervej 13.

Kort 2. Merbelastningen af kvælstof fra stald og lager er beregnet på fire beskyttede naturområder, nr. 01, 04, 12 og 17.

Vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet på Vådagervej 13 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Vådagervej 13 må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Merbelastningen på udvalgte § 3-beskyttede lokaliteter er beregnet til mellem 0,0 kg N/ha/år. Ved påvirkninger på mere end 1 kg N/ha/år kan der ske tilstandsændringer i naturområdets tilstand, jf. bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8. marts 2010 /16/.

Hvad angår den anden type af kategori 3-natur - ammoniakfølsomme skove, er der kommunens vurdering, at afstanden fra anlægget på Vådagervej 13 til Katrineholm Skov er for stor til, at der vil ske nogen påvirkning af skovens naturtilstand.

Samlet vurdering

Ud fra disse forhold og på baggrund af besigtigelserne, er det vores samlede vurdering, at naturområder omfattet af lovens § 7 ikke påvirkes væsentligt af projektet på Vådagervej 13, og at ansøgningen overholder de generelle beskyttelseskrav. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

5.3.2 Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også Ramsar-områderne. Der er 254 Habitat-, 113 Fuglebeskyttelses- og 27 Ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Vådagervej 13 er område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Natura 2000-området udgøres af 3 habitatområde og 2 fuglebeskyttelsesområde. Udpegningsgrundlaget fremgår af Bilag 1.2 og de beskyttelsesområdet er nøjere beskrevet i Basisanalysen /22/ og Natura 2000-planen /20, 21/.

Afstanden fra stald og lager til habitatområdet er ca. godt 7 km, se tabel 7 og kort 1.

Natura 2000-område	163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
---------------------------	---

<ul style="list-style-type: none"> • Habitatområder 	<p>H145, Holmegårds Mose H146, Rådmandshaven H194, Suså med Tystrup Bavelse Sø og Slagmosen</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Fuglebeskyttelsesområder 	<p>F91, Holmegårds Mose, Gammellun6, Tuerne og Porsmose F93, Tystrup Bavelse Sø</p>

Tabel 7. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder i Næstved kommune i forhold til anlægget på Vådagervej 13.

Vurdering

Fra anlægget på Vådagervej 13 er der som nævnt en årlig total emission på 822 kg N, og meremissionen udgør årligt 638 kg N. Såvel den totale ammoniak deposition som meredepositionen er 0,0 kg N/ha/år for den nærmest beliggende del af Natura 2000-området.

Skovhabitatnaturtyperne aske- og ellesump (91E0) og bøgeskov på muld (9130) er kvælstoffølsomme naturtyper med en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Disse naturtyper er de nærmest beliggende i forhold til anlægget. Med en baggrundsbelastning på 13,2 kg N/ha/år er naturtypernes tålegrænse allerede overskredet. Da vi vurderer at merbelastningen og totalbelastningen med kvælstof efter udvidelsen af dyreholdet på Vådagervej 13 er 0,0 kg N/ha/år på begge habitatnaturtyper, vurderes det, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil forringe bevaringsstatus

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Vådagervej 13 beliggende udenfor Natura2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

5.3.3 Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Næstved Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Der er som nævnt i maj 2012 foretaget besigtigelse af alle af de ca. 20 § 3-områderne indenfor 1000 m omkring anlægget (Kort 2) for at registrere naturindholdet. Da mer-belastningen fra anlægget imidlertid ikke vurderes at kunne overstige 1 kg N/ha/år, er der ikke foretaget nogen grundig registrering af Bilag IV-padder. Ved besigtigelserne er der dog registreret Grøn Frø, Lille Vandsalamander og Skrubtudse i flere vandhuller. Alle padder og deres yngel er fredede i Danmark.

I området findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

Vurdering

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten) /16/.

Merbelastningen på de nærmest potentielle ynglelokaliteter for Bilag IV-padder er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, og det er kommunens vurdering, at levesteder for Bilag IV-padder ikke påvirkes af projektet.

Hvad angår forekomsten af Flagermus i området, vurderer Næstved kommune, at da der ikke sker ændringer af bygningsmassen vil der ikke ske påvirkning af raste- eller yngleområder for flagermus.

Næstved kommune ønsker derfor ikke at sætte vilkår for driften i forhold til beskyttelse af Bilag IV-arter.

5.4 Lugt

Lugtgenerafstanden fra staldanlæg og til nærmeste bolig/boligområder er i ansøgningen angivet i tabel 8.

Områdetype	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Genekriterie overholdt?
Byzone	FMK	163 m		57,5 m	Ja
Samlet bebyggelse	FMK	91,7 m		32,3 m	Ja
Enkelt bolig	Ny	51,6 m		0,0 m	Ja

Tabel 8. Lugtgeneafstande beregnet i ansøgningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Den vægtede gennemsnitsafstand kan ikke angives på et kort, men er en beregnet afstand, som skal være større end den beregnede korrigeret/ukorrigeret geneafstand, for at lugtgenekriteriet er overholdt.

Der forefindes ikke større husdyrbrug (> 75 DE) i området, og der er derfor ikke tale om, at der kan opstå en kumulativ effekt.

I lugtberegningen indgår ikke det kvæg, som i ansøgningen er angivet som udegående. Lugtgener opstår primært i sommermånedene, og netop i disse måneder er en stor del af kvæget på græs. Derfor indgår de ikke i beregningen af lugtgenen fra staldanlæg. Frilandsgrisene er ikke indtastet som værende udegående og indgår derfor i lugtberegningen.

Vurdering

Lugtgenekriteriet til nærmeste område udlagt med byzone, Fuglebjerg, er overholdt. Geneafstanden er i henhold til tabel 8 på ca. 160 m, og afstanden til Fuglebjerg er ca. 2.300 m.

Der er ligeledes god afstand til den nærmeste samlet bebyggelse som er landsbyen Krummerup. Geneafstanden er på ca. 90 m og den aktuelle afstand er på ca. 1.100 m.

Nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Vådagervej 11, som ligger ca. 80 meter nord for nærmeste stald på Vådagervej 13, hvilket ligger udenfor geneafstanden på ca. 51 m.

Ansøgningssystemets beregninger viser således, at husdyrlovens lugtgenekrav er overholdt.

Vilkår

For at forebygge lugtgener fra ejendommen bliver der stillet vilkår om at,

- Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder tørhed af båsenes og foderarealernes bund, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
- Fordelingen af dyr og dyretyper i staldanlæggene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

5.5 Transport

I ansøgningen er det beskrevet, at før udvidelsen var der årligt ca. 182 transporter og efter udvidelsen vil der årligt være ca. 278 transporter. Se tabel 9.

Transport	Nudrift [læs/år]	Ansøgt [læs/år]
Foder (halm, ensilage)	50	70
Brændstof	12	12
Afhentning af døde dyr	3	4
Afhentning af slagtesvin	8	8
Renovation	26	26
Levende dyr (opstaldning anden ejendom)	8	8
Levende dyr (græsarealer)	25	30
Dybstrøelse (14-15 tons vogn)	50	120
I alt	182	278

Tabel 9. Oversigt over transporter til og fra ejendommen.

Der er gode tilkørselsforhold til ejendommen via Vådagervej. Fra Vådagervej er der forbindelse til Skælskørvej. Der er en overkørsel over Saltø Å, således at der er en direkte adgang til de af bedriftens marker, der ligger på den østlige side af åen. På figur 3 er til- og frakørselsvejene til ejendommen vist samt de interne transportveje. Transport vil primært foregå i dagtimerne (06.00 til 18.00).

Figur 3. Kort med kørselsruter

Vurdering

Kørslerne til og fra ejendommen stiger fra 182 til 278 transporter, dvs. antallet af transporter øges med 96 stk. Fra Vådagervej er der forbindelse til Skælskørvej, som er en stor landevej. Udbringningsarealerne er spredt ud over et større område indenfor en radius af 11 km fra ejendommen. Dybstrøelse der lægges i markstak sker på de arealer, hvor det senere hen skal bruges.

Vilkår relateret til til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

Kørsel på ejendommen i forbindelse med den årlige høst og drift af markerne foregår indenfor en afgrænset periode, og er en del af det sæsonbetonede arbejde, som må accepteres ved en landbrugsbedrift.

Ud for Vådagervej 15 og til Vådagervej 13 er Vådagervej en privat fællesvej. Vedligeholdelse af vejen foretages af nr. 11, 13 og 15.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår til transporter til og fra ejendommen.

5.6 Støj

I ansøgningen er det oplyst, at de væsentligste støjklender vurderes at være driftsstøj ved kørsel med maskiner i forbindelse med transport af husdyrgødning, dyr, ensilage, halm m.m.

Driftsperiode:

Det vil primært være i dagtimerne at al transport foregår. Det vil sige de fleste transporter vil ligge i tidsrummet 06.00 til 18.00.

Støjkildetiltag:

Støjgener fra husdyrbruget vurderes at være yderst begrænset. Der er ikke gyllepumper, foderblandingsanlæg og lign. Derfor er der ikke foretaget støjreducerende tiltag.

Alt i alt vurderer ansøger at det ansøgte ikke at give støjgener for omgivelserne grundet ejendommens placering i forhold til naboer, og det ansøgte kan overholde de generelle krav til støj.

Vurdering

Ved vurdering af støj fra ejendommen, vurderes der på støj fra fast tekniske installationer som f.eks. foderblender, pumper, kompressor m.v., og der vurderes på den interne og eksterne transport. Støj i forbindelse med markdriften er ikke omfattet, men der skal naturligvis så vidt muligt vises hensyn ved kørsel forbi naboejendomme og tomgangskørsel skal undgås.

For at mindske eventuelle støjgener stilles der vilkår om, at transport til og fra ejendommen så vidt muligt skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 – 18.00.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

- Hvis vi vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med Næstved Kommune.
- Transport til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.
- Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

5.7 Støv

I ansøgningen er der oplyst følgende vedrørende støv:

Der er ikke siloer til korn og grovfoder, og der opbevares ikke støvgivende foder på ejendommen. I forbindelse med strøelse af halm i kostalden kan der muligvis forekomme støvgener. Det vurderes dog at være meget begrænset og kun generende inde i kostalden.

Vurdering

Vi vurderer, at der kan forekomme støvgener ved transporter til og fra ejendommen. Vi vurderer dog, at risikoen for støvgener ved nabobeboelser er meget begrænset.

Vilkår:

For at imødekomme eventuelle væsentlige støvgener fra ejendommen bliver der stillet vilkår om at,

- Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

5.8 Lys

I ansøgningen er der oplyst følgende vedrørende lys:

Der er ingen kraftig udendørs belysning. Derfor er der ikke gener fra husdyrbruget vedrørende udendørs belysning.

I en begrænset periode i de mørke måneder er der lys i kostalden, og det er kun tændt i det omfang det er nødvendigt for den daglige arbejdsgang, når dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Om aftenen er der kun to lamper der er tændt i kostalden og det er frem til kl. 22.30 og i perioden 06.00 til ca. 08.00. Lyset vil ikke kunne ses eller kun kunne ses i meget begrænset omfang fra nabobeboelser i lokalområdet.

Vurdering

Lys fra ejendommen kan eventuelt være til gene for naboer, f.eks. ved konstant lys hele natten. Der stilles derfor vilkår om, at der ikke må være lysgener fra ejendommen. Se desuden de afsnit om energi i BAT-vurderingen, afsnit 5.1.2.

Vilkår:

For at undgå lysgener ved naboer og lysforurening i det åbne land, bliver der stillet vilkår om at,

- Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal, der efter vores vurdering er væsentlige. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

5.9 Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Driften er økologisk, og der anvendes og opbevares ikke pesticider og sprøjteudstyr.

Oplag af olie og kemikalier

Diesellole opbevares i olietanke. Ifølge tilsynsrapport fra 2012 er der på ejendommen følgende tanke:

- 2.500 liter tank fra 1999. Fritstående i lade. Tank nr. 89695-01. Overfyldningsalarm.
- 1.200 liter tank fra 2011. Fritstående i lade. Tank nr. 0408972, G.nr. 51-5323. Overfyldningsalarm.

Der opbevares ikke spildolie, oliefiltre eller kemikalier på ejendommen. Al service af maskiner foregår på værksted.

Vurdering

Ejendommen driver 286 ha, det vil sige at der skal foretages mange tankninger med diesel. Vi vurderer derfor at tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller. Derved kan evt. spild opsamles og der forekommer ikke risiko for forurening af jord, overfladevand eller undergrund. Ligeledes skal der være fast og tæt underlag under der hvor tankpistolen hænger på tanken, da vi ofte registrer spild af diesellole her.

Der hvor tankningen foregår skal der være god afstand til tagedløb, og tankene skal placeres hvor der ikke er risiko for at de bliver påkørt.

Vilkår:

For at forebygge forurening af jord og grundvand, bliver der blive stillet vilkår om at,

- Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller. Fra pladsen skal der være god afstand til afløb til dræn.

- Under tankpistolen på tanken skal der være fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.

5.10 Affald

Affaldsproduktion anført i ansøgningen er vist i tabel 10.

Type	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Plastik	Ikke oplyst	Ca. 100-200 kg	Ikke oplyst	Kommunal genbrugsplads
Pap	Ikke oplyst	Ca. 100 kg	Ikke oplyst	Kommunal genbrugsplads
Emballage fra sprøjtemidler	Intet	Intet	-	-
Spildolie	Intet	Intet	-	-
Jern/metal	Ikke oplyst	Ca. 200-300 kg	Ikke oplyst	Jernhandler
Veterinært affald (kanyler, tomme medicinflasker)	Intet	Intet	-	-

Tabel 10. Årlig produktion af affald.

Døde dyr

Der er kun et begrænset antal døde dyr. Eventuelle døde dyr opbevares i henhold til reglerne om døde dyr. Det vil sige at aflivede og selvdøde dyr opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Døde dyr opbevares på et underlag, så de er hævet i passende afstand fra jorden. Hvis det er nødvendigt, sikres pladsen til døde dyr mod ådselædende dyr. Aflivede dyr og selvdøde dyr afhentes hurtigst muligt og senest 24 timer efter konstatering af dødsfald. Placering af døde dyr sker ved det nordvestlige hjørne af kostalden.

Vurdering

Ifølge ansøgers oplysninger opbevares der ikke miljøfarligt affald på ejendommen. Opbevaring af døde dyr reguleres generelt efter gældende bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, pt. nr. 558 af 1.6.2011.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og eventuelt farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.

5.11 Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af foderrester mm.

Fluegener

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget. I det omfang det er nødvendigt vil der blive foretaget fluebekæmpelse i svinestalden. Dette vil i så fald ske med rovfluer og primært foregå om sommeren.

Rottebekæmpelse

Der er ikke konstateret problemer med rotter. Hvis der skulle opstå problemer kontaktes kommunen.

Vurdering

For at undgå tilhold af rotter og fluer er det vigtigt at ejendommen holdes i en renlig og ryddelig stand.

Særligt med hensyn til fluer er det i sommerhalvåret vigtigt, at være opmærksom på hygiejnen i stalden og ved grisenes hytter.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- For at undgå fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

5.12 Husdyrbrugets ophør

Ved en eventuel nedlæggelse af husdyrproduktionen vil der blive foretaget en forsvarlig oprydning, gødningshåndtering og afhændelse af eventuelt farligt affald.

Der vil ske en orientering til kommunen ved ophør af produktionen og planlægning af oprydning m.v. vil ske i samråd med kommunen.

Vurdering

Ud over at stalde og beholdere skal tømmes og foderrester skal fjernes, stiller vi også vilkår om at hytterne på foldene skal fjernes, staldene skal rengøres, og at øvrige affald skal bortskaffes.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Frilandshytter skal fjernes fra foldene. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

6. Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers redegørelse for mulige uheld:

Mulige uheld ved opbevaring af dybstrøelse og ensilage i markstak kan være en eventuel afstrømning fra markstakkene. Endvidere kan der være et eventuelt spild af dybstrøelse og ensilage ved transport.

Beskrivelse af risikominimering:

Opbevaring af dybstrøelse og ensilage i markstak vil ske under hensyn til de generelle regler. Det betyder, at markstakke højst ligger samme sted i 12 måneder og ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Hvis ikke dybstrøelsen nedbringes indenfor en uge vil den blive overdækket.

Endvidere vil følgende afstandskrav blive overholdt:

afstand til enkelt vandindvindingsanlæg (25 meter)
afstand til fælles vandindvindingsanlæg (50 meter)
afstand til vandløb, dræn og søer (15 meter)
afstand til offentlig vej og privat fællesvej (15 meter)
afstand til levnedsmiddelvirksomhed (25 meter)
afstand til naboskel (30 meter)
afstand til beboelse på samme ejendom (15 meter)

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelse og ensilage efter de generelle regler vil medføre, at der ikke er en risiko for forurening af grund- eller overfladevand.

Hvis der skulle ske et eventuelt spild af dybstrøelse og eller ensilage i forbindelse med transport vil det spildte blive fejlet op. Dermed er der ingen risiko for forurening.

Beskrivelse af gener i forbindelse med uheld:

Hvis der sker uheld ved afstrømning kan der være risiko for forurening af overfladevand m.m.

Vurdering

Det er vores vurdering, at risikoen for uheld på ejendommen er meget begrænset. Dette begrundes med, at der ikke er oplag af pesticider, kemikalier eller flydende husdyrgødning på ejendommen.

Ved evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 112.

Ved overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår generelt vurderer vi, at husdyrbruget gør en optimal indsats for at minimere risikoen for gener og forurening i tilfælde af driftsforstyrrelser og uheld.

Der er derfor ikke stillet særlige vilkår i forhold til driftsforstyrrelser og uheld.

6.1 Egenkontrol

I ansøgningen er det oplyst, at der til dokumentation for, at vilkår vedrørende udbragt kvælstof og fosfor er overholdt, opbevares gødningsregnskaber, gødnings- og sædskifteplaner, samt ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen.

Vurdering

Bedriften skal til enhver tid over for Næstved Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at godkendelsens vilkår overholdes.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at:

- Til dokumentation for, at produktionsomfang, fodring, udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares for de seneste fem år/planår. De skal kunne forevises ved tilsyn og de skal indsendes til kommunen på forlangende:
 - Husdyrindberetning

- Regnskaber for solgte dyr
- Mark og gødningsplaner med tilhørende kortbilag minimum 5 år tilbage.
- Forpagtningsaftaler af mindst 1 års varighed
- Indsendt gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning.
- Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
- Årlig registrering af el-, vand samt forbrug af dieselolie.
- Kvitteringer for aflevering af affald
- Logbog over placering af ikke saftgivende ensilage i markstak
- Logbog over placering af dybstrøelse i markstak jf. husdyrgødningsbekendtgørelse.
- Logbog over andelen af dybstrøelse der udbringes direkte. Logbogen skal indeholde følgende data:
 - Fra hvilke staldanlæg dybstrøelsen udbringes direkte.
 - Tidspunkter for direkte udbringning af dybstrøelsen.
 - På hvilke arealer den direkte udbringning er foretaget
- Skitser over placering og flytning af mobile hytter.
- Skitse (årsplan) for flytning af foderpladser til svin

7. Samlet vurdering

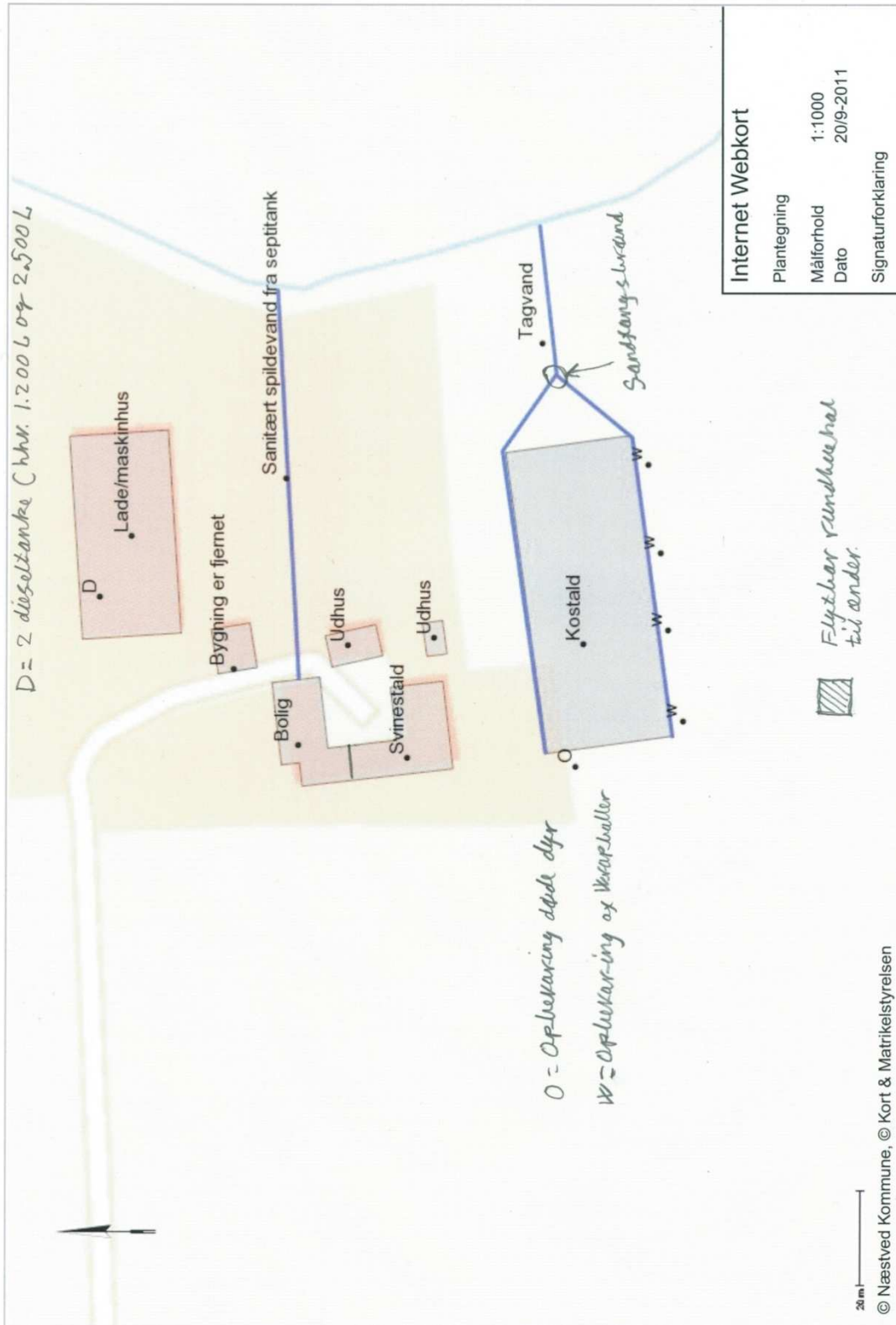
Det er Næstved Kommunes vurdering, at husdyrbruget ved overholdelse af de stillede vilkår kan foretage den ønskede udvidelse og drives uden at være til væsentlig gene for miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

8. Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.

10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* www2.blst.dk/download/nyk/-plan2011/163plan_del1.pdf
21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.* www2.blst.dk/download/nyk/-plan2011/163plan.pdf
22. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf

Bilag 1.1. Situationsplan Vådagervej 13

Bilag 1.2. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163
/21 & 22/

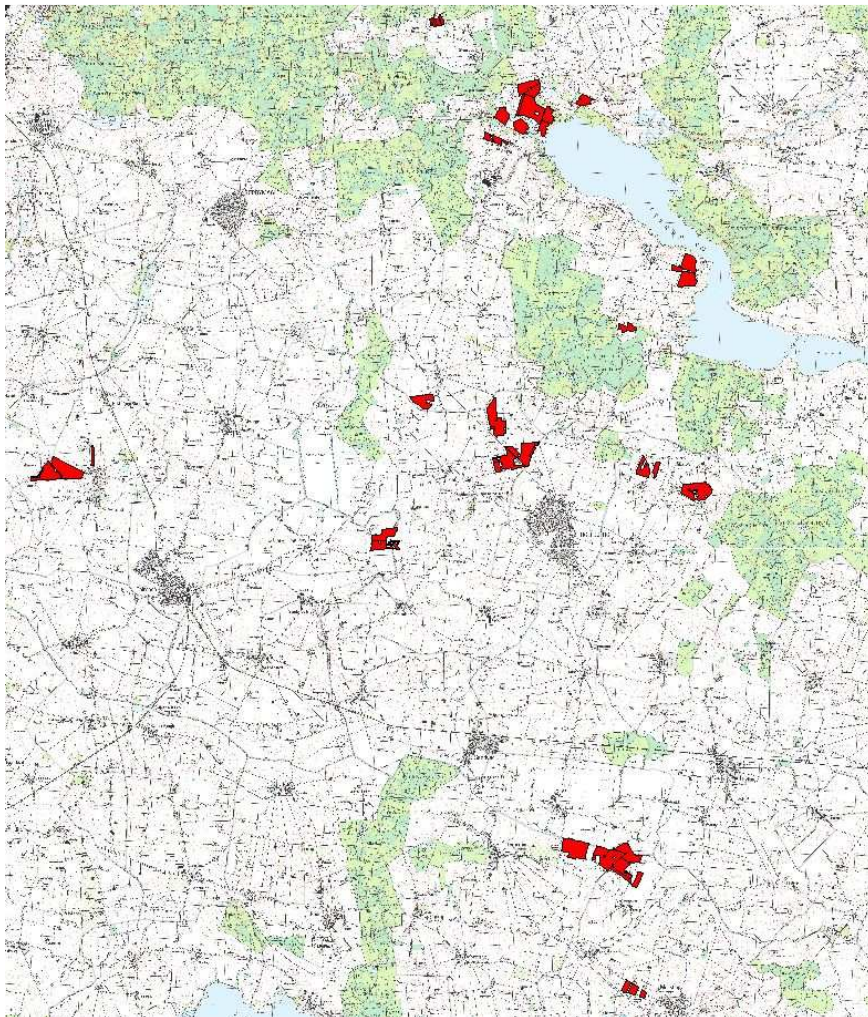
Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120) Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
	* angiver prioriteret naturtype	
Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst
Udpegningsgrundlag for habitatområde H146		
Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	
	* angiver prioriteret naturtype	
Udpegningsgrundlag for habitatområde H194		
Naturtyper:	* Indlandssalteng (1340) Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbanke (3270) Kalkoverdrev *orkidéer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl Tykskaliet målermusling Bækklampræt	Pigsmerling Stor vandsalamander
	* angiver prioriteret naturtype	
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91		
Fugle:	Sandsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Enqsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93		
Fugle:	Kongedorn (rastende) Havørn (ynglende) Enqsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Troldand (rastende)

Bilag 2

Vurdering af udspretningsarealernes placering og miljøbelastning

Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg

CVR-nr. 28271344

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
1.1	Arealernes beliggenhed	3
1.2	Høring af Slagelse Kommune og Sorø Kommune	4
1.3	Godkendte arealer	4
1.4	Markdata	7
2	Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter	9
2.1	Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.	9
2.2	Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter	14
2.3	Natura 2000-områder	20
3	Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	21
3.1	Nitratudvaskning til overfladevand	21
3.2	Nitratudvaskning til grundvand	24
3.3	Fosforudvaskning til overfladevand	25
3.4	Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder	26
4	Hensynet til kulturhistoriske værdier	27
5	Anvendelse af bedste tilgængelige teknik	27
6	Sammenfatning	28
7	Oversigt over bilag	28
8	Referencer	29

1 Indledning

Ansøgningen er en ansøgning til § 11-godkendelse af udvidelse af et økologisk dyrehold fra 41 DE til 143 DE. Dyreholdet omfatter ammekøer med årsopdræt, stude, frilandssøer med smågrise, slagtesvin, fjerkræ og to heste.

I forbindelse med udvidelsen opstilles der mobile hytter til søer på friland og ænder.

Næstved Kommune har i henhold § 19 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Der ansøges om udbringning af husdyrgødning svarende til 305,6 DE på arealet på 286 ha. Dette svarer til et reelt gødningstryk på 1,07 DE/ha, hvilket er en forudsætning for miljøvurderingerne, og der stilles derfor vilkår om dette.

17,6 DE afsættes ved afgræsning på 72 ha, der er benævnt "naturlignende græsarealer". Disse arealer indgår ikke i denne godkendelse, og modtager kun gødning afsat af græssende dyr.

Ifølge ansøgningen modtages der 30 DE konventionel svinegylle fra Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg samt 132 DE konventionel kalkundybstrøelse fra APM Danmark A/S. Desuden modtages 18,2 DE dybstrøelse fra den økologiske kvieproduktion på Møllevej 25, der drives af ansøgere, Lise og Bjørn Rasmussen.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af udbringningsarealerne. Vurderingen af den afdampede ammoniak i forbindelse med udbringningen er alene foretaget på de arealer, hvor projektet medfører en merbelastning i forhold til nuværende gødningspraksis ud fra oplysninger fremsendt af ansøger. De konkrete marker fremgår af tabel 1. Vi har vurderet, at de marker, der har modtaget husdyrgødning i mindst 2 af de foregående 3 år, ikke har en ændring i gødningspraksis, som kan afstedkomme en merdeposition lig med eller større end 1 kg N/ha.

Næstved Kommune vurderer, at der på grundlag af de stillede vilkår kan godkendes tilførsel af 1,07 DE/ha til udbringningsarealerne.

Vilkår

For at fastholde det ansøgte projekt, bliver der stillet vilkår om at

- Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens udspretningsarealer svarende til 305,6 DE per planår (1/8-31/7) og således, at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,07 DE/ha (beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af den 27.6.2013). Udbringningen svarer således til 31.734 kg N og 8080 kg P pr. planår.

1.1 Arealernes beliggenhed

Udbringningsarealerne er beliggende som flere adskilte forpagtningsarealer nord, øst og syd for bedriften på Vådagervej 13 (se bilag 2.1). Af det samlede udspretningsareal er ca. 186 ha beliggende i Næstved kommune, mens det resterende areal er beliggende i Sorø og Slagelse kommuner.

1.2 Høring af Slagelse Kommune og Sorø Kommune

Markerne 10-0, 10-1, 10-2 og 11-0, svarende til i alt 29,1 ha, ligger i Slagelse Kommune.

Slagelse Kommune har den 5. juli 2013 fremsendt deres høringssvar vedrørende de forespurgte arealer. Slagelse Kommune har stillet skærpede vilkår i forbindelse med håndtering af kalkundybstrøelse, se Bilag 1, afsnit 4.2. Slagelse Kommune finder, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår omkring udvaskning af kvælstof til overfladevand, fosfortilførsel til arealet samt påvirkning af nærliggende naturområder.

Slagelse Kommunes høringssvar er vedlagt i sin fulde længde som bilag 2.5.

Markerne 21-0, 22-0, 23-0, 23-2, 24-0, 25-0, 26-0, 28-0, 31-0, 31-1, 34-0, 60-0, 60-1, 60-2, 61-0 og 62-0, svarende til i alt 73 ha, ligger i Sorø Kommune.

Sorø Kommune har den 11. juli 2013 fremsendt deres høringssvar vedrørende de forespurgte arealer. Sorø Kommune finder, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår omkring udvaskning af kvælstof til overfladevand, fosfortilførsel til arealet samt påvirkning af nærliggende naturområder.

Sorø Kommunes høringssvar er vedlagt i sin fulde længde som bilag 2.6.

1.3 Godkendte arealer

Godkendte udbringningsarealer er vist på bilag 2.1 og fremgår desuden af tabel 1.

ID	Kortareal	Lag	Ejerforhold	Jb	Husdyr- gødning 2011	Husdyr- gødning 2012	Husdyr- gødning 2013
01-0	7,53	Harmoniareal	Ejet	6	Ja	Ja	Ja
01-2	5,66	Harmoniareal	Ejet	6	Ja		
01-3	0,72	Harmoniareal	Ejet	6			
01-4	1,42	Harmoniareal	Ejet	6			
01-5	0,26	Harmoniareal	Ejet	6			
02-0	15,70	Harmoniareal	Ejet	6	Ja		Ja
02-1	0,58	Harmoniareal	Forpagtet-Sorøvej 46	6		Ja	Ja
03-0	10,95	Harmoniareal	Ejet	6	Ja	Ja	Ja
03-1	2,40	Harmoniareal	Forpagtet-Hedager Markvej 12	6	Ja	Ja	Ja
03-2	2,50	Harmoniareal	Ejet	6	Ja	Ja	
03-3	10,30	Harmoniareal	Ejet	6	Ja	Ja	
03-4*	1,45	Harmoniareal	Ejet	6			
04-0	9,32	Harmoniareal	Ejet	6	Ja	Ja	Ja
06-0	4,20	Harmoniareal	Forpagtet-Lindekrogvej 15	4	Ja	Ja	
10-0	15,21	Harmoniareal	Forpagtet-Snekkerupvej 5 B	6	Ja	Ja	Ja
10-1	11,43	Harmoniareal	Forpagtet-Snekkerupvej 5 B	6	Ja	Ja	
10-2	0,83	Harmoniareal	Forpagtet-Snekkerupvej 5 B	6			
11-0	1,60	Harmoniareal	Forpagtet-Slagelsevej 13	6			
21-0	4,20	Harmoniareal	Forpagtet-Skælskørvej 27	4			
22-0	5,91	Harmoniareal	Forpagtet-Skælskørvej 27	4		Ja	
23-0	17,20	Harmoniareal	Forpagtet-Skælskørvej 27	4		Ja	
23-2	2,00	Harmoniareal	Forpagtet-Skælskørvej 27	4			
24-0	6,90	Harmoniareal	Forpagtet-Skælskørvej 27	4		Ja	Ja
25-0	5,15	Harmoniareal	Forpagtet-Skælskørvej 27	4		Ja	
26-0	6,70	Harmoniareal	Forpagtet-Skælskørvej 27	4		Ja	
28-0	6,80	Harmoniareal	Forpagtet-Skælskørvej 27	4			
31-0	3,25	Harmoniareal	Forpagtet-Lorupvej 4	4			
31-1	2,30	Harmoniareal	Forpagtet-Lorupvej 4	4			
34-0	5,08	Harmoniareal	Forpagtet-Suserupvej 2	4			
35-0	8,50	Harmoniareal	Forpagtet-Hørhavevej 2	4			Ja
36-0	9,45	Harmoniareal	Forpagtet-Hørhavevej 2	4			
39-0	1,95	Harmoniareal	Forpagtet-Hørhavevej 1	6			
40-0	16,93	Harmoniareal	Forpagtet-Højbjergvej 7	6	Ja	Ja	Ja
41-0	6,33	Harmoniareal	Forpagtet-Palmevænget 19	7	Ja		Ja
41-1	0,40	Harmoniareal	Forpagtet-Palmevænget 19	7			
42-0	2,65	Harmoniareal	Forpagtet-Palmevænget 19	6	Ja	Ja	Ja
50-0	17,14	Harmoniareal	Ejet	6	Ja	Ja	Ja
51-0	17,05	Harmoniareal	Ejet	6	ja	Ja	
51-1	0,47	Harmoniareal	Ejet	6			
52-0	10,92	Harmoniareal	Ejet	6	Ja	Ja	Ja
53-0	3,10	Harmoniareal	Ejet	6		Ja	Ja
53-1	7,67	Harmoniareal	Ejet	6			Ja
54-0	3,40	Harmoniareal	Ejet	6	Ja		
55-0	6,62	Harmoniareal	Forpagtet-Menstrup Bygade 57	4	Ja	Ja	
55-1	1,35	Harmoniareal	Forpagtet-Menstrup Bygade 57	6	Ja	Ja	
60-0	1,04	Harmoniareal	Forpagtet-Topshøjvej 91	4			
60-1	0,83	Harmoniareal	Forpagtet-Topshøjvej 91	4			
60-2	0,11	Harmoniareal	Forpagtet-Topshøjvej 91	4			
61-0	1,23	Harmoniareal	Forpagtet-Topshøjvej 91	4			
62-0	1,23	Harmoniareal	Forpagtet-Topshøjvej 91	4			

Tabel 1. Oversigt over tidligere anvendelse af husdyrgødning. For marker markeret med lilla vurderes det ansøgte projekt ikke at bidrage til en merbelastning af omgivende naturområder. *Mark omfattet af genopdyrkningsret. Mark 53-0 har været opdelt i 53-0 og 53-1 i 2013.

Tabel 1 viser desuden, hvilke marker der har modtaget husdyrgødning i mindst 2 af de foregående 3 år. For disse marker (markeret med lilla) vil der ikke være tale om en ændring af gødningspraksis, som kan afstedkomme en merdeposition lig med eller større end 1 kg N/ha.

Af de samlede 286 ha er de 160 forpagtede. Tabel 2 viser ejere af de forpagtede arealer.

Ejer	Adresse	Postnr.	By	Hektar total
Lasse Kærsgaard Sønderup	Haldager Mark Vej 12	4250	Fuglebjerg	2,40
Pernille og Morten Wiimh	Lindekrogvej 15	4250	Fuglebjerg	4,20
Jette og Karsten Rolsted	Snekkerupvej 5B	4200	Slagelse	27,47
Naturstyrelsen Storstrøm	Hørhavevej 2	4250	Fuglebjerg	17,95
Naturstyrelsen Storstrøm	Lorupvej 4	4180	Sorø	5,55
Naturstyrelsen Storstrøm	Skælskørvej 27	4180	Sorø	54,86
Gitte Torp Olsen og Niels Schjøtt Eliassen	Hørhavevej 1	4250	Fuglebjerg	1,95
Lisbeth Overgaard og Sigurd Eskil Møhring-Andersen	Højbjergvej 7	4250	Fuglebjerg	16,93
Lisbeth Overgaard og Sigurd Eskil Møhring-Andersen	Palmevængevej 19	4250	Fuglebjerg	9,38
Flakkebjerg Efterskole	Slagelsevej 13	4200	Slagelse	1,60
Bjørn Sander Petersen	Menstrup Bygade 57	4700	Næstved	7,97
Malene og Kasper Løkkegaard	Topshøjvej 91	4180	Sorø	4,44
Camilla og Thomas Dines Jørgensen	Sorøvej 46	4250	Fuglebjerg	0,58
Naturstyrelsen Storstrøm	Suserupvej 2	4180	Sorø	5,08
I alt ha				160,36

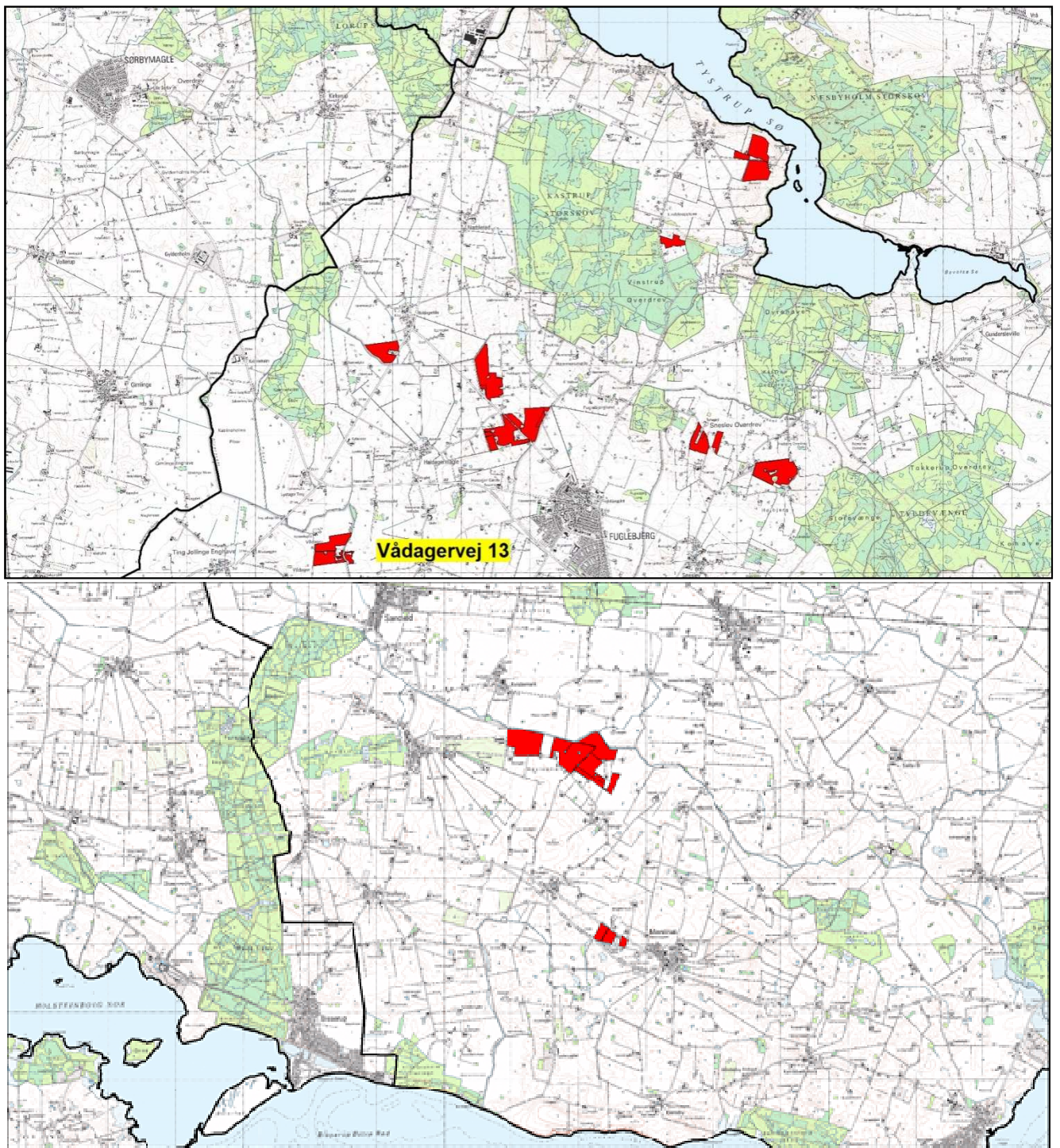
Tabel 2. Oversigt over ejere af forpagtede arealer.

1.4 Markdata

Udbringningsarealernes placering i nitrat- og fosfor-klasser fremgår af tabel 2.

Klasse	Total	N 0	N 1	N 2	N 3	Grund- vand	P 0	P 1	P 2	P 3
Areal (Ha)	286,0	33,01	0,0	158,19	94,81	0,0	127,26	0,0	0,76	157,98

Tabel 2. Udbringningsarealerne og deres placering i N- og P-klasser jf. ansøgningskemaet.

Kort 1a (nordligste arealer) og 1b (sydligste arealer) beliggende i Næstved kommune. Kommunegrænse vist med sort streg.

2 Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter

2.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Den nærmeste kategori 1-natur i forhold til udspretningsarealer er skovhabitatnaturtypen aske- og ellesump (typekode 91E0) og lysåbne kilder og væld (typekode 7220) kortlagt mod Tystrup Sø i habitatområde 194, "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen" (del af Natura 2000-område N163). Nordøst for Vinstrup er disse habitatnaturtyper kortlagt i den smalle bræmme af natur, der findes mellem agerjord og Natura2000-området (se Kort 2).

Udspretningsmarkerne 35-0, 36-0 og 39-0 er på en 250 meter lang strækning beliggende blot 50 meter fra Natura2000-området og de kortlagte habitatnaturtyper, 91E0 og 7220 (se kort 2). Tålegrænserne for naturtyperne er 10-20 kg N/ha/år /1/.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 2.2, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planen /20/.

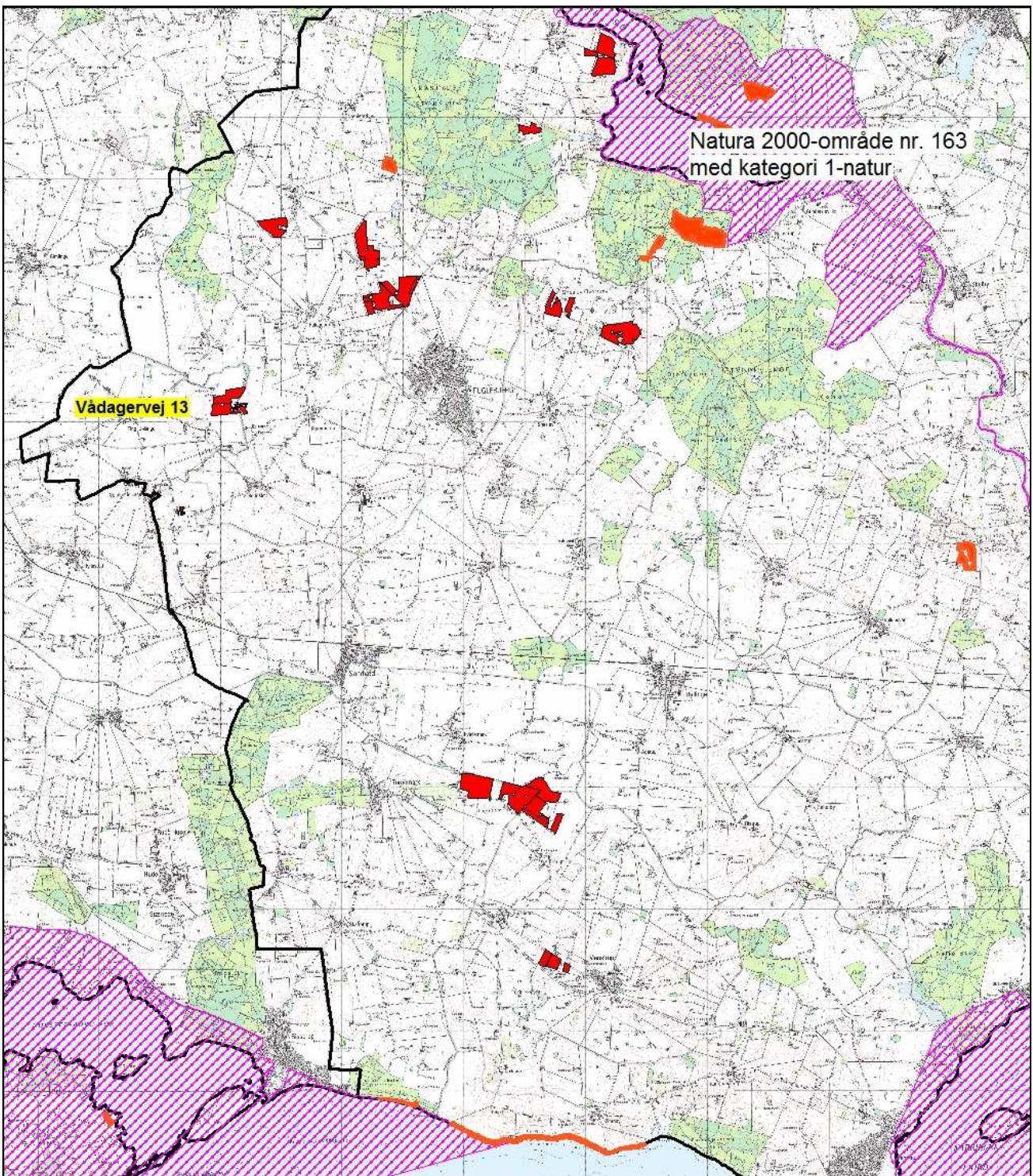
Kort 2. Kortlagte habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-område 163 (lilla streg) i forhold til udspretningsmarkerne 35-0, 36-0 og 39-0.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

Den nærmeste kategori 2-natur er overdrev ved Kastrup Storskov, to overdrev ved Kastrup Overdrev og Knurrevang (Gunderslev Holm Dyrehave), overdrev ved Næsbyholm Storskov og overdrev langs Klinteby Klint syd for de sydligste udspretningsarealer (se kort 3)

Afstanden mellem udspretningsmarkerne og kategori 2-naturområdet mere end 1 km, på nær mark 02-0 der er beliggende ca. 925 meter sydvest for overdrevet ved Kastrup Storskov.

Kort 3. Udspretningsarealer i forhold til Natura 2000-område 163 (lilla skraveret) og kategori 2-natur (orange). Udbringningsarealerne er vist med rødt og kommunegrænsen med sort streg.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

Der er enten i forbindelse med kommunens § 3-registrering eller i maj 2012 foretaget besigtigelse af kategori 3-natur nær udspretningsarealerne, dog ikke af skovene.

§ 3-moser

Der findes kun i begrænset omfang § 3-moser på eller op til udspretningsarealerne.

Nærmeste kategori-3 natur er mindre mosearealer beliggende på eller nær udspretningsarealerne. De af moserne, som er undersøgt, har middel til ringe naturværdi.

På mark 41-0 findes et nyregistreret moseområde (med lav botanisk værdi) i tilknytning til sø (se kort 5). På mark 03-4 findes ligeledes nyregistrerede moseområder i sammenhæng med søer (se kort 4, lokaliteter 29 og 30). Det nordligste moseområde (lokalitet 30), der er naboareal til mark 03-3, er værdifuldt og rigt på karakteristiske kær-planter (Toradet Star, Stiv Star, Dynd-Padderok, Gul Iris, Knop Siv og Kær-Fladstjerne). Lokalitet 29 og 30 er opstået på et areal, der er givet genopdyrkningsret til.

Ammoniak følsomme skove

Nord for Fuglebjerg – mod øst og mod vest – ligger udspretningsarealerne i et område med mange skove; der alle er mere end 200 år gamle: Storevænge, Kastrup Overdrev, Kastrup Storskov mm. Flere af disse skove, der er besigtiget i forbindelse med andre husdyrgodkendelsessager, rummer dels nåletræskulturer, dels løvskov, hvor af habitatnaturtypen "bøgeskov på muld", typekode 9130, er almindelig og udbredt. Stedvist findes partier med skovnaturtyperne "bøgeskov på mor" eller "egeblandskov" typekode hhv. 9110 og 9160. Tålegrænsen for de nævnte skovnaturtyper er 10-20 kg N/ha/år /1/.

Hovedparten af udspretningsarealerne er beliggende i en væsentlig afstand (> 1 km) fra skovene. Undtaget herfra er mark 06-0, som er beliggende tæt op til Kastrup Storskov adskilt fra denne med en ca. 10 meter bred asfaltvej (inkl. grøfter).

Vurdering

Kategori 1-natur: De nærmeste udspretningsarealer (mark 35-0) er beliggende i en afstand af ca. 50 meter fra kortlagt kategori 1-natur i habitatområde 194, "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen". Marken har kun modtaget husdyrgødning én gang ud af de sidste tre år, og derfor må udbringning af husdyrgødning svarende til 1,07 DE/ha medføre en merbelastning i forhold til tidligere gødningspraksis. Der kan derfor være behov for at stille skærpende vilkår.

Tålegrænserne for naturtyperne er 10-20 kg N/ha/år og med en baggrundsbelastning på 13 kg N/ha/år for Næstved kommune, er den nedre tålegrænse allerede overskredet.

Der kan ske en påvirkning fra udbragt husdyrgødning afhængig af gødningstype. Den største del af husdyrgødningen på ejendommen er dybstrøelse, mens en mindre del er svinegylle. Der er også ammekøer med årsopdræt og stude på ejendommen.

Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi.

Ved udbringning af svinegylle og afgasset gylle vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter. Kvæggyllen, som typisk har højere tørstofindhold, kan derimod have påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter. Hvis gyllen nedbringes hurtigt, nedfældes eller der anvendes forsuret gylle er påvirkningen selv tæt på naturområder langt under 1 kg N/ha. For dybstrøelse kan der være en påvirkning op til 100 meter fra naturområdet.

Derfor vil der blive sat vilkår for mark 35-0 for udbringning af dybstrøelse, som ses nedenfor.

Kategori 2-natur: afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til kategori 2-naturområder er godt 900 meter eller mere. Der vurderes derfor ikke at være nogen negativ påvirkning af ammoniak fra udspretningsarealerne på kategori 2-naturområder.

Kategori 3-natur: Udbringning af husdyrgødning fra det udvidede dyrehold på Vådagervej 13 må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper (hede, moser og overdrev) eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

De § 3-moser, som er beliggende op til udspretningsarealerne (mark 41-0 og mark 03-4), er eutrofe moser med en naturtilstand, der er henholdsvis lav eller over middel. Tålegrænsen for næringsrige § 3-moser er 15-25 kg N/ha/år /1/.

Baggrundsbelastningen for Næstved kommune under ét er 13,2 kg N/ha/år /2/. Dette indebærer, at den nedre tålegrænse for den omhandlende kategori 3-moser ikke er overskredet.

Naturområder kan forringes ved afdampning af ammoniak fra udbragt flydende husdyrgødning. Det vurderes af Danmarks Miljøundersøgelser /19/, at der op til 20-30 m fra et udbringningsareal sker en afdampning, som overstiger 1 kg N pr. ha. Påvirkningen er så stor, at den generelle naturtilstand kan blive forringet. Ved påvirkninger på mindre end 1 kg N/ha/år sker der ikke væsentlige negative tilstandsændringer, jf. bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8. marts 2010 /16/.

For marker, hvor der er givet genopdykningsret (mark 03-4), kan der ikke stilles vilkår i forhold til beskyttelse af udviklet mosevegetation, da dette ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Se kort 4.

På marker, hvor der tidligere har været udsprede husdyrgødning, vil merbelastningen være mindre end 1 kg N/ha/år. Dette er tilfældet for mark 41-0 og mark 03-3.

Det er kommunens vurdering, at da kategori 3-mosernes nedre tålegrænse ikke overskrides, vil der ikke ske nogen tilstandsændring af naturområderne.

Hvad angår påvirkning af kvælstoffølsomme skove er der i skoven Kastrup Overdrev konstateret overvejende habitatnaturtypen "Bøgeskov på muldbund" (9130) med tålegrænsen på 10-20 kg N/ha/år.

Det udspretningsareal, der godkendes, er beliggende øst for skoven i en afstand af ca. 10 meter fra skovbrynet. Da marken, (mark 6-0) endvidere tidligere regelmæssigt har fået udbragt husdyrgødning, vil der ikke være en merbelastning, som overstiger 1 kg N/ha/år, og der vil ikke ske en tilstandsændring, som hidrører fra den ændrede udbringning.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at der med det indsatte vilkår om beskyttelse af kategori 1-natur i Natura 2000-området, ikke vil være nogen væsentlig negativ påvirkning fra afdampet ammoniak på naturområder omfattet af § 7. For kategori 2- og 3- natur vurderer kommunen, at den generelle beskyttelse i loven er tilstrækkelig.

Vilkår

Til sikring af, at der ikke sker en belastning af kategori 1-natur sættes følgende vilkår:

- Dybstrøelse må ikke udbringes i et 50 meter bredt bælte af den nordlige del af mark 35-0, medmindre at den nedbringes i jorden inden 6 timer
- Der skal føres logbog med angivelse af gødningstype, udbragt mængde, udbringningstidspunkt, udbringningsmetode og evt. nedbringningstidspunkt. Logbogen skal kunne fremvises ved tilsyn

2.2 Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvaskning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udbringningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Tilstanden i naturarealer må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12. På eller nær udbringningsarealerne findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Der er i 2011 og i maj 2012 foretaget besigtigelse af naturområder (vandhuller, enge, moser og vandløb) nær udbringningsarealer (Tabel 2, Kort 3 - 5).

Vandløb

Udbringningsarealerne langs vandløb blev i 2012 besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløbene. Åbne vandløb findes på eller langs udspretningsarealer:

- i nord: 04-0
- ved Vådagervej 13: 1-0, 1-3, 1-4, 1-4

- i syd: 51-0, 52-0, 55-0

Der er ikke konstateret hældende terræn (> 6 grader) mod vandløbene, og i mange tilfælde fandtes en bred udyrket zone mellem udspretningsarealer og vandløb.

Vandhuller og andre § 3-naturtyper samt levesteder for Bilag IV-padder

Omkring eller på udspretningsarealerne er talrige naturområder beliggende; primært i form af mindre enge og moser samt en række markvandhuller. Alle naturområder er besigtiget i maj 2012. Vi har dog kun vurderet naturområder, der ligger i eller op til udspretningsarealer, hvor der ikke tidligere er udspremt husdyrgødning. Herunder også arealer, som kun har modtaget husdyrgødning én gang i løbet af de sidste tre år. Disse fremgår af Tabel 3.

Et vandhul (lokalitet 39) lægger op mod mark 41-1, som ikke tidligere har modtaget husdyrgødning. Dette vandhul er bestemt til at være habitatnaturtype-sø -"Næringsrig sø med flydebladsvegetation" (typekode 3150). Dette er en meget bredt defineret søtype, der inkluderer også eutrofierede vandhuller domineret af arter af Andemad.

Vandhullerne er imidlertid ikke næringsbegrænset, men konstateret eutrofieret.

Lokalitet	Beliggende mod mark	Naturtype	Habitat-naturtype	Potentielt for Bilag IV-arter	Bredde af udyrket bræmme	Naturværdi
29	03-4	vandhul og mose	nej	Spidssnudet Frø, Springfrø, Stor Vandsalamander	ej noteret	moderat
30	03-4	vandhul og mose	næringsrig sø med flydebladsvegetation	Spidssnudet Frø, Springfrø, Stor Vandsalamander *	ca. 10 m	middel (artsrigt)
39	41-0,41-1	vandhul	næringsrig sø med flydebladsvegetation	Spidssnudet Frø, Springfrø, Stor Vandsalamander	10-20 m	moderat

Tabel 3. Registrering af § 3-vandhuller og potentielle levesteder for Bilag IV-padder i vandhuller og andre naturområder, der er beliggende på eller op til udbringningsarealer. (*= konstateret yngleforekomst. Øvrige padder er ikke medtaget i tabellen)

Vandhullerne og mose er vurderet at være potentielle ynglelokaliteter og/eller rasteområde for en eller flere arter af Bilag IV-padder; Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul eller naturområde vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden

- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræder endog meget talrigt. Springfrø yngler desuden gerne i markvandhuller, men opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden. Den er vurderet potentielt ynglende eller rastende i 6 vandhuller.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten er vurderet potentielt ynglende eller rastende i 7 naturområder. På lokalitet 30 yngler Stor Vandsalamander. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Det skal fremhæves, at der ved hovedparten af vandhullerne kun er foretaget registreringer om dagen. Registreringer om natten er en væsentlig mere effektiv måde at registrere Stor Vandsalamander. Den ene konstaterede yngleforekomst af Stor Vandsalamander i Tabel 3 vurderes at udtrykke et minimumsbillede af artens forekomst i området.

Spidssnudet Frø er ikke i samme grad som Springfrø knyttet til egentlige vandhuller, men foretrækker i langt højere grad oversvømmede partier i moser og på enge (fladvand). Den er vurderet potentielt ynglende eller rastende i 4 vandhuller/naturområder. Uden for ynglesæsonen lever Spidssnudet Frø i enge, moser og udyrkede fugtige arealer. Det er en art, der kræver høj naturkvalitet på såvel yngle- som rastelokaliteter, og det er givetvis forklaringen på, at den ikke er registreret på eller omkring udspretningsarealerne.

Udover nævnte Bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermusarter i området; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /8,9/.

Vurdering

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om udbringning af husdyrgødning beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for bilag IV arterne i det naturlige udbredelsesområde. Endvidere må der ikke ske negativ påvirkning af § 3-naturområder.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme overfor husdyrgødning. Naturtyper og levesteder, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil især være under direkte påvirkning.

Projektet kan kun godkendes under forudsætning af, at tilstanden i beskyttede naturtyper ikke forringes og af, at der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Der er som udgangspunkt ikke er risiko for tilstandsændringer i levesteder for bilag IV-arter som følge af markdriften. Der kan dog forekomme situationer, hvor ændringer i markdriften medfører, at der er risiko for tilstandsændringer i levesteder for bilag IV-arter. Dette kan f.eks. være tilfældet,

hvis markdriften ændres fra gødskning med kunstgødning til gødskning med husdyrgødning, eller hvis mængden af udbragt husdyrgødning forøges.

Natur – og miljøklagenævnet vurderer, at det er afgørende for, om udbringningen af husdyrgødning på udbringningsarealerne vil føre til tilstandsændringer i nærliggende naturtyper, er om det ansøgte vil indebære en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre.

Medfører det ansøgte en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel - efter den tilgængelige viden - ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype, uanset hvilken tilførsel der sker samlet set til området på ansøgningstidspunktet.

Miljøstyrelsen fremhæver i deres digitale vejledning, at der som udgangspunkt kun vil forekomme en ammoniakdeposition på over 1 kg N/ha inden for de nærmeste 10 meter til naturområdet, såfremt der udbringes svinegylle eller afgasset gylle. Hvis der udbringes kvæggylle, vil ammoniakdepositionen fra udbringningen overstige 1 kg N/ha inden for de nærmeste 20 meter til naturområdet, mens ammoniakdepositionen vil overstige 1 kg N/ha inden for de nærmeste 100 meter, såfremt der udbringes dybstrøelse. Det fremgår ligeledes af Miljøstyrelsens digitale vejledning, at ammoniakdepositionen kan nedbringes til langt under 1 kg N/ha, hvis der udbringes forsuret husdyrgødning, eller hvis husdyrgødningen nedfældes eller nedbringes inden for de nævnte afstande.

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur, § 3-vandløb og bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

§ 3-natur og tålegrænser

Påvirkningen af tilstanden i § 3-naturområder kan vurderes ved at undersøge, om naturtypernes tålegrænser for kvælstof overskrides som følge af påvirkning af udbragt husdyrgødning.

For den aktuelle type vandhuller, der ikke er begrænset i tilførsel af næring, er der ikke fastsat nogen tålegrænse /1/. For moser og enge af nævnte type er tålegrænsen 15-25 kg N/ha/år /1/.

Baggrundsbelastningen for Næstved kommune under ét er 13,2 kg N/ha/år /2/. Merbelastningen på naturområderne vil variere fra at være negativ på arealer, hvor der er udspreddt gylle tidligere med et højere dyretryk til periodevis 1 kg N/ha/år eller mere på arealer, hvor der ikke tidligere har været udspreddt husdyrgødning.

Imidlertid vurderes det at, ingen terrestriske naturtyper med fastlagte tålegrænser får overskredet deres nedre tålegrænse.

I vandhullet (lokalitet nr. 39), der ikke er kvælstofbegrænset (dvs. uden fastlagte tålegrænser) forventes ikke en tilstandsændring som følge af påvirkning af kvælstof ved afdampning fra udbringningsarealerne.

Vandløb

Der er ikke konstateret skrånende terræn (> 6 grader) mod åbne vandløb, og der er derfor ikke fare for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløbet. Kommunen stiller derfor på baggrund heraf ikke vilkår i forhold til vandløb.

Bilag IV-arter

Ifølge gødningsregnskabet har der ikke tidligere været udbragt husdyrgødning på mark 41-1. Vandhul lokalitet nr. 39 ligger også op mod mark 41-0 (se kort 5). Mark 41-0 har tidligere modtaget husdyrgødning, modsat mark 41-1. Da mark 41-1 udgør en væsentlig mindre del af området omkring naturområdet, er det kommunens vurdering, at der ikke vil ske en tilstandsændring af området.

På mark 03-4 findes der som tidligere omtalt to områder, som er yngle- og rasteområder for bilag IV arter. Der er givet genopdyrkningsret til denne mark. Det fremgår af "Landbrugsdrift og beskyttelse af særlige arters yngle- og rasteområder"/31, at yngle og rasteområder til bilag IV arter må ikke beskadiges eller ødelægges. Heller ikke af driftsændringer, der ikke hidtil har krævet tilladelse. Kravet gælder også for arealer, hvorpå der er indgået en aftale med en offentlighed myndighed med eller uden tilskud, og dermed også for arealer der er anmeldt med 15 års genopdyrkningsret. Selve yngle- og rasteområdet kan således ikke opdyrkes, medmindre at der iværksættes foranstaltninger, der kan sikre, at den samlede bestand opretholdes.

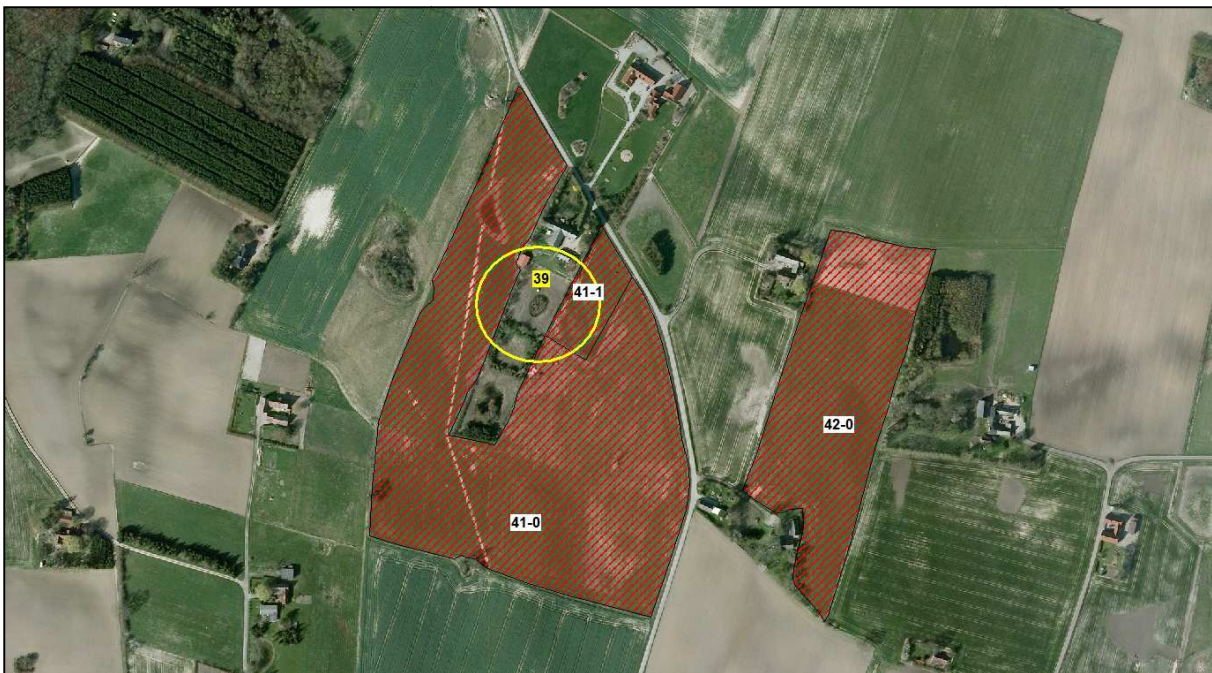
Naturområderne ligger på en mark, der ikke tidligere har fået husdyrgødning, men op mod en del større mark, som tidligere har fået husdyrgødning. Derfor er det kommunens vurdering, at der ikke er risiko for tilstandsændringer for bilag IV arterne.

Øvrige forekommende bilag IV-arter (Flagermus) vurderes ligeledes ikke at blive påvirket af udbringningen.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at der med det indsatte vilkår om beskyttelse af bilag IV arter, ikke vil være nogen væsentlig negativ påvirkning fra afdampet ammoniak på områdets naturværdier, og at den generelle beskyttelse i loven i øvrigt er tilstrækkelig.

Kort 4. Placering af lokalitet 29-30 på mark omfattet af genopdyrkningsret.

Kort 5. Placering af vandhul lokalitet 39.

Vilkår

For at sikre levesteder for Bilag IV-padder sættes følgende vilkår:

- Yngle – og rasteområder markeret på kort 4 (lokalitet 29 og 30) må ikke genopdyrkes, medmindre at der etableres lignende naturområder i nærheden som erstatning.

2.3 Natura 2000-områder

Udspretningsarealerne er i Næstved Kommune beliggende tættest på Natura 2000-område nr. N163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". Natura 2000-området består af habitatområde H146 og H194 samt af fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. Natura 2000-områdets samlede areal er på 4.084 ha.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 2.2, og områderne er beskrevet i basisanalyserne /22/ og i Natura 2000-planerne /20,21/.

Habitatområde 194, "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen" er beliggende ca. 50 meter fra nærmeste udspretningsarealer. Ved Tystrup Sø er der kortlagt habitatnaturtyper aske- og ellesump (typekode 91E0) og kilder og væld (typekode 7220) i en afstand af ca. 50 meter fra nærmeste udspretningsarealer (se Kort 3). Tålegrænserne for habitatnaturtyperne er 10-20 kg N/ha/år.

Natura 2000-området strækker sig langs Susåen fra lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun selve åløbet, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabelement omfattet af Natura 2000. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pignmerling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmoser, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose. Holmegårds Mose er Østdanmarks vigtigste højmoser, selv om den er reduceret voldsomt i forhold til sin oprindelige størrelse. Den er levested for en række plante- og dyrearter af national og regional betydning. Engsnarre og rørhøg er beskyttelseskrævende ynglefugle knyttet til mosekomplekset, og rastende arter som sangsvane og sædgås forekommer i internationalt betydelige antal. Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng.

Derudover er der flere steder i området vigtige forekomster af skovnaturtyper, hvor bøgeskov på muldbund er dominerende, og hvor aske- og elleskov udgør vigtige skovarealer tættest på sø og å. Rundt om Tystrup Sø findes flere kilder og væld, især i Frederikskilde Skov i nord. Flere skove i området er udlagt til naturskov uden drift /20,21/.

Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Da afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til kortlagt kvælstoffølsom habitatnatur på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området er blot 60 meter, vurderes det, at den generelle beskyttelse ikke er tilstrækkeligt. For beskyttelse af de pågældende habitatnaturtyper, er der i vurderingen af kategori 1-natur (afsnit 2.1.) indsat skærpende vilkår for driften.

Med det indsatte vilkår vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive påvirket af afdampet ammoniak, og dermed, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt negativt.

Samtidigt vurderes det, at udbringningen af husdyrgødning på arealerne mod Holmegårds Mose ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra udbringningsarealerne udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket negativt.

Vurderingen af påvirkningen fra udvaskning af næringssalte af Natura 2000-området er givet i afsnit 3.

3 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

3.1 Nitratudvaskning til overfladevand

Udbringningsarealerne ligger i hovedvandopland 2.5, Smålandsfarvandet, der er beliggende i vanddistrikt 35.

Arealerne i Næstved Kommune ligger i oplandet til Karrebæk Fjord, dog er markerne 55-0 og 55-1 beliggende i oplandet til Smålandsfarvand Åben Del. Arealerne i Slagelse Kommune er beliggende i oplandet til Musholm Bugt, mens arealerne i Sorø Kommune er beliggende dels i oplandet til Karrebæk Fjord og dels i oplandet til Musholm Bugt.

Karrebæk Fjord, Dybsø Fjord, Avnø Fjord og lidt af Karrebæksminde bugt er en del af Natura 2000 område nr. 169: Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. Områdets udpegningsgrundlag kan ses på bilag 2.3.

Karrebæk Fjord

Ca. 245 ha af bedriftens udspretningsarealer er beliggende i oplandet til Karrebæk Fjord. En del af udspretningsarealerne i oplandet til Karrebæk Fjord afvander via Tystrup Sø, der er en del af Natura 2000-område nr. 163 "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmgårds Mose og Porsmose". Områdets udpegningsgrundlag kan ses på bilag 2.2.

Karrebæk Fjord har uden sammenligning det største opland i vanddistrikt 35. Koncentrationen af næringsstoffer er derfor væsentlig højere end i de øvrige fjorde. Fjorden modtager næringsstoffer fra hele Suså oplandet. Derudover udmunder Fladsåen og Saltø å i fjorden /23/. Der er ofte betydelige forskelle i næringsstofkoncentrationerne inderst og yderst i fjorden. Søsalat og trådalger trives i den nordlige, indre del af fjorden pga. det næringsrige vand. I den øvrige del af fjorden findes der ligeledes søsalat og trådalger, men flere steder findes også flerårige blomsterplanter, deriblandt enkelte ålegræsbede, samt mere sparsomt kransnålalger. Generelt er området artsfattigt, og ganske få arter er dominerende. I Natura-2000-planen for område nr. 169 er fjorden karakteriseret som en kystlagune (naturtype 1150) /24/.

I basisanalysen /23/ og i udkast til vandplan 2010-2015 for Smålandsfarvandet /25/ vurderes tilstanden i fjorden i forhold til forekomst og sammensætning af undervandsplanter. Karrebæk Fjord opfylder ikke miljømålet for økologisk tilstand.

Tystrup Bavelse søerne

Tystrup Bavelse Søerne og Susåen er en del af Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose /20, 21/. I udkast til vandplanen for Smålandsfarvandet er det angivet at Tystrup Sø og Bavelse sø ikke opfylder deres miljømål om god økologisk tilstand, og at den primære årsag er fosforbelastningen af søerne. Det er vurderet i planen, at det ikke er muligt, at søerne opnår deres målsætning inden 2015, for selvom tilledningen reduceres, vil der i en lang årrække frigives fosfor til vandet fra en stor fosforpulje, der er ophobet i bunden af søerne. Tystrup sø har desuden behov for en stofbestemt indsats overfor miljøfarlige stoffer.

Musholm Bugt

Ca. 29 ha af udbringningsarealet ligger i Slagelse Kommune i oplandet til Musholm Bugt, og ca. 4 ha af udbringningsarealet i Sorø Kommune ligger ligeledes i oplandet til Musholm Bugt.

Jævnfør beskyttelsesniveauet i husdyrloven for overfladevand er udbringningsarealerne i oplandet til Musholm Bugt omfattet af nitratklasse 0, dvs. det kan tåle det fulde husdyrtryk. Når husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdes, og da deloplandet samtidig ikke afvander til et Natura 2000-område, vurderes det ansøgte at have mindre betydning for målsætningsopfyldelsen for vandområdet.

Smålandsfarvandet åben del inklusiv Karrebæksminde Bugt

Udbringningsarealerne ved Menstrup (mark 55-0 og 55-1, i alt 7,97 ha) er beliggende i oplandet til Smålandsfarvandet åben del, Karrebæksminde Bugt. Arealerne afvander via Bjørnebækken direkte til det meget sårbare Natura 2000-område nr. 162 "Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø". Områdets udpegningsgrundlag kan ses på bilag 2.4.

Karrebæksminde Bugt er på trods af sin store vandmasse belastet af næringsrigt og iltfattigt indstrømmende bundvand fra Kattegat i sensommeren og ud på efteråret. Enkelte år med en god sommer er det indstrømmende bundvand så iltfattigt, at det udgør en alvorlig trussel for dyre- og planteliv i Karrebæksminde Bugt. I 2002 blev meget store arealer i bugten lagt øde på grund af et massivt iltsvind i lange perioder.

Langs kysten findes varierende naturtyper, som har fine bevoksninger af ålegræs eller rødalgevegetation. Der er en alsidig sammensætning af undervandsplanter (høj diversitet). Området langs kysten belastes dog af den næringsrige afstrømning fra land, hvilket lokalt giver grobund for tætte forekomster af trådalger /27/.

I basisanalysen vurderes tilstanden i forhold til forekomst og sammensætning af undervandsplanter og bunddyr. Selvom bundvegetationen i dele af området er veludviklet, opfylder tilstanden i Karrebæksminde Bugt som helhed ikke kravene til målsætningen /23/.

Karrebæksminde Bugt er beliggende dels i Natura 2000-område nr. 169, "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde", samt i Natura 2000-område nr. 162, "Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø" /28/.

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det generelle krav til reduktion af nitratudvaskning overholdt ved en udvaskning på 19,6 kg N/ha.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning er følgende en forudsætning for meddelelse af en miljøgodkendelse /26/:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(afskæringskriterie for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Der er i oplandet til Karrebæk Fjord sket et fald i husdyrproduktionen fra 31.937 DE i 2007 til 25.941 DE i 2012, svarende til et fald på ca. 19 %. Dyretrykket i oplandet til Musholm Bugt er faldet fra 16.885 DE i 2007 til 12.804 DE i 2012, svarende til et fald på ca. 24 %. I oplandet til Smålandsfarvandet åben del sket et fald i dyretrykket fra 2.459 til 2.084 i 2012, svarende til et

fald på ca. 15 %. Opgørelsen over dyreholdet er baseret på data fra Det Centrale Husdyrregister og stammer fra en opgørelse fra Statsforvaltningen Nordjylland /30/.

I henhold til ovenstående har antallet af dyreenheder i de aktuelle oplande ikke været stigende siden 1. januar 2007. Vi vurderer, at der ikke er andre kilder udover husdyrbrug som siden 2007 kan have medført en øget nitratudvaskning til de aktuelle oplande. Andre kilder kan f.eks. være udledning fra et renseanlæg ved ændring af udledningsspunkt fra et opland til de aktuelle oplande, eller etablering af dambrug. Kloakering og spildevandsrensning bliver desuden mere og mere udbredt også i landområderne, der er således grundlag for at antage at udledningen af næringsstoffer herfra er faldende. Dog kan der være forekommet øgede regnvandsbetingede udløb i perioder med store regnvandsmængder.

Det er således vores vurdering, at der indenfor de aktuelle oplande ikke er sket en stigning i nitratudvaskningen fra husdyrbrug eller fra øvrige kilder.

Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion

Ansøger har udarbejdet en fiktiv ansøgning (nr. 54.852), der viser, at udvaskningen fra arealerne ved konventionel planteavl vil være 40 kg N/ha/år. Ved ansøgt drift er udvaskningen 19,6 kg N/ha/år. Det ansøgte projekt reducerer dermed udvaskningen i forhold til et konventionelt drevet planteavlsbrug uden brug af husdyrgødning.

Da udvaskningen af kvælstof fra den ansøgte husdyrproduktion til Karrebæk Fjord, Musholm Bugt og Smålandsfarvandet åben del/Karrebæksminde Bugt er mindre end udvaskning på planteavlsniveau, er det vores vurdering, at den ansøgte drift ikke vil medføre en skadevirkning af Karrebæk Fjord, Musholm Bugt og Smålandsfarvandet åben del/Karrebæksminde Bugt eller af naturtyper og yngle og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområderne. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen, og der vil ikke blive stillet vilkår i forhold til udvaskningen af kvælstof, der rækker ud over det generelle beskyttelsesniveau.

3.2 Nitratudvaskning til grundvand

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsoplande.

Udbringningsarealerne ved Flakkebjerg i Slagelse Kommune samt størstedelen af udbringningsarealerne nordøst og nordvest for Fuglebjerg er beliggende i område klassificeret som "Område med særlige drikkevandsinteresser" (OSD), mens de resterende udbringningsarealer er beliggende i område klassificeret som "Område med drikkevandsinteresser" (OD).

Vurdering

Såfremt der er brønde/boringer indenfor udbringningsområdet skal de generelle afstandskrav overholdes jf. brønd/boringens indvindingstilladelse.

For boringer, der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg, er der krav om en dyrknings- gødsning- og sprøjtefri beskyttelseszone på 25 meter.

Vi vurderer, at der for beskyttelsen af grundvandet ikke er behov for at stille skærpede vilkår, der rækker ud over de generelle afstandskrav til borer/brønde.

3.3 Fosforudvaskning til overfladevand

Som nævnt i afsnit 2.2 er udbringningsarealerne langs vandløb besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløb.

Der er ikke konstateret terrænhældninger langs vandløbene i en sådan grad, at der er fare for direkte afstrømning af flydende husdyrgødning ned i vandløbene. De lovfæstede 10 m bræmmer er desuden med til at reducere jorderosion til vandløbene samt brinkudskridninger.

Vurdering

Ca. 245 ha af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Karrebæk Fjord, der er internationalt naturbeskyttelsesområde. En del af dette areal afvander gennem Tystrup Sø, der er fosforfølsomt Natura 2000-område. I tabel 4 er fosforudvaskningen til Tystrup Sø beregnet. Da der er en vis usikkerhed omkring, hvor stor en del af udbringningsarealet, der afvander til Tystrup Sø, er beregningen foretaget på baggrund af hele den del af udbringningsarealerne, som er beliggende i nitratklasse 2. Det vil sige, at beregningen er et udtryk for et worst case-scenarium.

Fosforudvaskning til Tystrup Sø	
Areal	158,19 ha
Overskud pr. hektar	6,7 kg P/ha/år
% forøgelse i godkendelsesperioden	2,68 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget	4,24 kg P
Samlet belastning Tystrup Sø	14.936 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,03 %

Tabel 4. Beregning af fosforudvaskning til Tystrup Sø.

Beregningen viser, at det ansøgte projekt bidrager med maksimalt 0,03 % af den samlede fosfortilførsel i oplandet. Miljøstyrelsens elektroniske husdyrvejledning antager, at en påvirkning af fosfor ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder, hvis påvirkningen er på under 5 % af den samlede påvirkning. Den samlede fosforbelastning for udbringningsarealerne ligger dermed betragtelig under 5 % af den samlede udvaskning i oplandet. Sammenholdt med det faldende dyretryk i oplandet vurderer vi, at husdyrbruget ikke i sig selv eller i kumulation med andre vil have en væsentlig skadevirkning på Natura 2000-området.

3.4 Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder

Ansøger har redegjort for, at da en del af arealerne ligger udenfor fosforfølsomme oplande kan kravet om P-overskud overholdes, selvom der tilføres mere fosfor end der fjernes med afgrøderne. Endvidere ligger en del af arealerne på en jordbundstype JB4 eller lavere. Da det generelle beskyttelsesniveau for fosfor er overholdt - uden indtastning af fosfortal for de enkelte marker, bør det ifølge ansøger ikke være nødvendigt med vilkår om fosfortal.

157,98 ha af udbringningsarealerne er beliggende i fosforklasse 0, 0,76 ha er beliggende i fosforklasse 2 og 127,26 ha er beliggende i fosforklasse 3, se tabel 5.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før situation Kg P/ha/år	Efter-situation = krav Kg P/ha/år
Pt < 4,0 og drænet eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor – P kl. 0	127,26	0,0	15,5
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 1	0,00	0,0	4,0
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 2	0,76	0,0	2,0
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 3	157,98	0,0	0,0

Tabel 5. Udbringningsarealernes beliggenhed i fosforklasser og fosforberegning.

I ansøgt drift udbringes der 28,3 kg P/ha og der fraføres 21,5 kg P/ha med afgrøderne, hvilket giver et gennemsnitlig fosforoverskud på bedriftens arealer på 6,7 kg P/ha. Ved det ansøgte projekt er det i ansøgningssystemet udregnet, at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt.

Vurdering

Jf. beregning i ansøgningssystemet er det maksimalt tilladte P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften beregnet til 6,9 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud er beregnet til 6,7 P/ha/år, dvs. at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt med omkring 0,2 P/ha/år.

Udlægning af bræmmer langs vandløb er med til at reducere tilførslen af fosfor til vandløbene og dermed også til Karrebæk Fjord, Musholm Bugt og Smålandsfarvandet åben del/Karrebæksminde Bugt.

Da de valgte sædskifter, K2 og K13, er de samme som reference sædskifterne, vil der ikke blive stillet vilkår til valg af sædskifte. Ved de valgte sædskifter er fosforfraførslen 21,5 kg P/ha/år.

I henhold til ansøgningen modtages der ikke affaldsprodukter til jordbrugsformål, f.eks. spildevandslam. For at undgå, at fosforoverskuddet på arealerne øges, vil der blive stillet vilkår om, at der ikke må spredes affaldsprodukter til jordbrugsformål på bedriftens udspretningsarealer.

Med et fosforoverskud på 6,7 kg P/ha/år vurderer vi, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af fosfor på Karrebæk Fjord, Musholm Bugt og Smålandsfarvandet åben del/Karrebæksminde Bugt.

Derved skal der ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

Vilkår

- Udspretningsarealerne må ikke modtage affaldsprodukter til jordbrugsformål.

4 Hensynet til kulturhistoriske værdier

Der findes beskyttede jord- og eller stendiger omkring adskillige udbringningsmarker. Sten- og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29a, må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra myndigheden.

Nord for Kastrup Overdrev findes arealer omfattet af deklarationsfredningen "Tystrup og Bavelse Sø" fra 1972. Markerne 35-0, 36-0 og 39-0 er beliggende indenfor denne fredning.

Vurdering

Næstved Kommune vurderer i den konkrete sag, at der ikke er konflikter mellem det ansøgte projekt, såfremt markerne drives med normal landbrugsmæssig drift, uden at det påvirker eller beskadiger digerne.

Almindelig landbrugsmæssig drift af de nævnte marker (25-0, 36-0 og 39-0) er ligeledes ikke i uoverensstemmelse med fredningens bestemmelser.

Der sættes derfor ikke vilkår i forhold til beskyttelse af jord- og stendiger eller fredede områder.

5 Anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Ansøger oplyser følgende i forbindelse med udbringning af husdyrgødning:

Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet eller frossent areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til vandløbene.

Udbringning af husdyrgødning sker normalt kun på hverdage. Hvis der udbringes husdyrgødning på lørdage samt søn- og helligdage vil dette ikke ske på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

I et økologisk landbrug er der særligt behov for, at have den mest optimale udnyttelse af næringsstoffer. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, og vil

udbringe husdyrgødningen i de afgrøder der udnytter næringsstofferne bedst muligt. Det betyder, at der i det omfang det er muligt vil blive udbragt dybstrøelse direkte fra stald til mark (direkte udbringning).

Ligeledes tilstræbes det, at husdyrgødningen udbringes under de mest optimale vejrforhold, således at fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Der er et lovmæssigt krav om at husdyrgødning udbragt som dybstrøelse på ubevokset areal skal nedbringes i jorden enten ved pløjning eller harvning indenfor 6 timer fra udbringningen. Hvis der udbringes dybstrøelse i en afgrøde vil det typisk være i en kornafgrøde. Udbringning af dybstrøelse i en etableret afgrøde er sidestillet med direkte udbringning, da ammoniakfordampningen er lavere ved denne udbringningsteknik.

Ammoniakfordampningen er meget lav ved udbringning af dybstrøelse. Derfor vurderes det, at der ikke er væsentlige påvirkninger af naturområder som følge af ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

Vurdering

Vi vurderer, at den beskrevne håndtering og udbringning er BAT, idet der tages hensyn til afgrødens behov og arealernes karakteristika. Der tages ved udbringning højde for vejrforhold mv. og terrænhældning ned mod vandløb. Den beskrevne håndtering og udbringning er i overensstemmelse med gældende lovgivning og retningslinjer, og at der arbejdes på at undgå uheld, udslip og påvirkning af miljøet.

Vi vurderer, at såfremt husdyrgødningsbekendtgørelsen og regler om gødningsplanlægning overholdes, er kravet om anvendelse af BAT opfyldt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

6 Sammenfatning

Næstved Kommune vurderer sammenfattende, at driften af arealerne med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet og at der, ved overholdelse af de generelle lovkrav og ovennævnte vilkår, anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

7 Oversigt over bilag

Bilag 2.1 Kort over udbringningsarealer

Bilag 2.2 Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 163. Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmgårds Mose og Porsmose.

Bilag 2.3 Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 169. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde.

Bilag 2.4 Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 162. Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø.

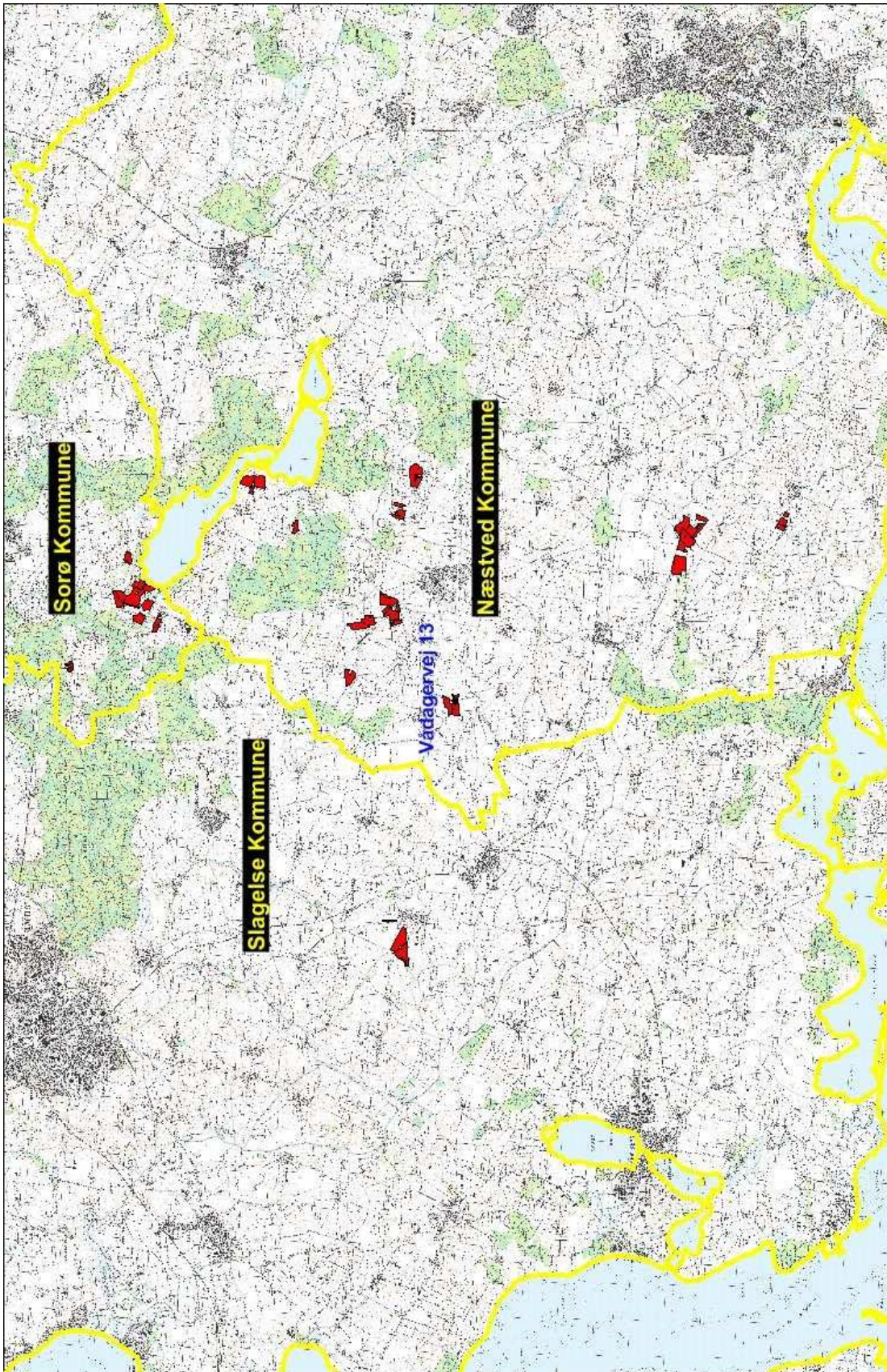
Bilag 2.5 Høringssvar fra Slagelse Kommune.

8 Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). [www.dmu.dk/1 Om DMU/2 Tvaer-funk/3 fdc bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc](http://www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc)
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>

19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan_del1.pdf
21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.* www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan.pdf
22. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. http://www2.blst.dk/download/nyk/plannotater/163_susaa_natur_2006.pdf
23. Basisanalyse del I for hovedopland II, 5. Vanddistrikt 35. http://www2.blst.dk/download/nyk/basisanalyser/del1-pdf-filer/basisanalyse1_kap1.pdf
24. Natura 2000-plan 2009-2015. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. Natura 2000-område nr. 169. Habitatområde H148. Fuglebeskyttelsesområde F81. http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer/Se_Planerne/126_2_46/169_Karrebæk.htm
25. Miljøministeriet 2011: Udkast til Vandplan 2010-2015. Smålandsfarvandet. Hovedvandopland 2.5. Vanddistrikt: Sjælland. http://www.naturstyrelsen.dk/pv_obj_cache/pv_obj_id_19A4E31C2696007B8F79037085663F043DD33F00/filename/2_5_Smaalandsfarvandet_20dec_2011.pdf
26. Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelser af husdyrbrug. <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Indholdsfortegnelse.ashx>
27. Storstrøms Amt 2006. Basisanalyse for Natura 2000 område 169, Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. http://www2.blst.dk/download/nyk/plannotater/169_Karrebæk_natur_2006.pdf
28. Vestsjællands Amt 2006. Basisanalyse for Natura 2000 område 162, Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø. http://www2.blst.dk/download/nyk/plannotater/162_Skaelskoer_natur_2006.pdf
29. Natura 2000-plan 2009-2015. Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø. http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer/Se_Planerne/126_2_46/162_Skaelskoer.htm
30. Statsforvaltningen Nordjylland. <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>
31. Miljøministeriet, Videnscenter for landbrug 2010: Landbrugsdrift og beskyttelse af særlige arters yngle- og rasteområder http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/E4CF6D46-2CDE-41D4-9719-A7D949EA839F/107391/landbrugsdrift_og_beskyttelse1.pdf

Bilag 2.1. Oversigtskort over udbringningsarealer tilhørende Vådagervej 13.
Arealerne er vist med rødt

Bilag 2.2. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163.

Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmgårds Mose og Porsmose /20,21/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120) Hængesæk (7140) * angiver prioriteret naturtype	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst

Udpegningsgrundlag for habitatområde H146		
Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016) * angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H194		
Naturtyper:	* Indlandsalteng (1340) Søbred med småarter (3130) Kransalgalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbanke (3270) Kalkoverdrev *orkidéer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl Tykskallet malermusling Bækklampret * angiver prioriteret naturtype	Pigsmerling Stor vandsalamander

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91		
Fugle:	Sangsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93		
Fugle:	Kongeørn (rastende) Havørn (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Trolldand (rastende)

Bilag 2.3. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 169. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde /24, 27/.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H148

Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Søbred med småurter (3130)	
	Vadeflade (1140)	Kransnålalge-sø (3140)	
	*Lagune (1150)	Næringsrig sø (3150)	
	Bugt (1160)	*Tørt kalksandsoverdrev (6120)	
	Rev (1170)	Kalkoverdrev *orkideer (6210)	
	Strandvold med enårige (1210)	*Surt overdrev (6230)	
	Strandvold med flerårige (1220)	Tidvis våd eng (6410)	
	Kystklint/klippe (1230)	Urtebræmme (6430)	
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Rigkær (7230)	
	Strandeng (1330)	Bøg på mor (9110)	
	Forklit (2110)	Bøg på muld (9130)	
	*Grå/grøn klit (2130)	Ege-blandskov (9160)	
	Klitlavning (2190)	*Elle- og askeskov (91E0)	
	* angiver prioriteret naturtype		
	Arter:	Stor vandsalamander	Spættet sæl
		Klokkefrø	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F81

Fugle:	Havørn (ynglende)	Sædgås (rastende)
	Klyde (ynglende)	Grågås (rastende)
	Fjordterne (ynglende)	Spidsand (rastende)
	Havterne (ynglende)	Skeand (rastende)
	Dværgterne (ynglende)	Troldand (rastende)
	Rødrygget tornskade (ynglende)	Lille skallesluger (rastende)
	Knopsvane (rastende)	Blishøne (rastende)
	Sangsvane (rastende)	

Bilag 2.4. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 162. Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø /28, 29/.

Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. H143

Naturtyper:	Sandbanke (1110) Vadeblade (1140) * Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Strandvold med enårige planter (1210) Strandvold med flerårige planter (1220) Enårig strandensvegetation (1310) Strandeng (1330) Forklit (2110)	* Grå/grøn klit (2130) * Klithede (2140) Søbred med småarter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) * Surt overdrev (6230) Urtebræmme (6430) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) Vinteregeskov (9170) * Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Stor vandsalamander * angiver prioriterede naturtyper	Klokkefrø

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde nr. F95

Fugle:	Svanesvane (rastende) Rørhøg (ynglende)	Grågåse (rastende) Troldand (rastende)
---------------	--	---

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde nr. F96

Fugle:	Rørdrum (ynglende) Svanesvane (rastende) Bramgås (rastende) Havørn (rastende) Rørhøg (ynglende) Kllyde (ynglende) Almindelig ryle (ynglende) Splitterne (ynglende) Havterne (ynglende) Dværqterne (ynglende)	Mosehornugle (ynglende og rastende) Knopsvane (rastende) Sædgås (rastende) Grågåse (rastende) Skeand (rastende) Edderfugl (rastende) Fløjlsand (rastende) Toppet skallesluger (rastende)
---------------	---	---

Bilag 2.5. Hørings svar fra Slagelse Kommune

Grontmij a/s
Att: hanne Rungø Hilligsøe
Nupark 51
7500 Holstebro

Teknik og Miljø
Miljø og Natur
Dahlsvej 3
4220 Korsør

Tlf. 58 57 36 00

www.slagelse.dk

5. juli 2013
Sagsid.: 330-2013-53186

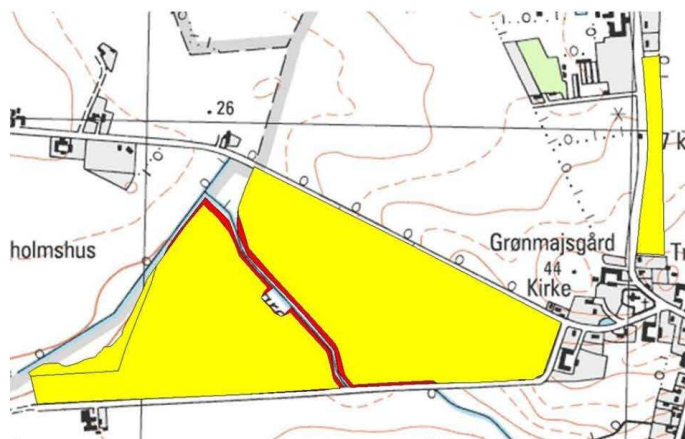
Kontaktperson:
Sanne Lund
Direkte tlf. 58 57 46 90

Høring vedr. udvidelse af husdyrproduktionen på Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg

På vegne af Næstved Kommune har Grontmij den 3. juni 2013, i forbindelse med en ansøgning om udvidelse af husdyrholdet på Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg, cvr: 28271344, anmodet om en udtalelse vedrørende arealer beliggende i Slagelse Kommune.

Arealer

Arealerne i Slagelse Kommune er forpagtet arealer på henholdsvis 27,53 Ha ved Snekerupvej 5B og 1,6 ha ved Slagelsevej 13.

Kort 1: Udspretningsareal markeret med gult med marknr: 10-0, 10-1 og 11-0.

Kalkundybstrøelse

Ansøgningen omfatter udbringningen af dybstrøelse fra eget dyrehold samt modtaget konventionel svinegylle og kalkundybstrøelse fra APM A/S. Slagelse Kommune modtager generelt flere klager over lugt og placering af markstakke med kalkundybstrøelse, end kvægdybstrøelse. Slagelse Kommune stiller derfor skærpede vilkår til kalkundybstrøelse med hensyn til opbevaring i markstakke samt ved udspreddning. Vilkår, der er mere vidtgående end den generelle lovgivning på området, som defineret i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der foreligger ikke veldokumenterede undersøgelser af N-omsætningen ved lagring af kalkundybstrøelsen. De oplysninger der foreligger, antyder at størrelsen af tabet af kvælstof kan sammenlignes med kvægdybstrøelse. De skærpede vilkår til kalkundybstrøelse stilles derfor udelukkede på baggrund af kommunens erfaringsgrundlag.

For at undgå gener for nabobeboelser, stilles der krav om at markstakkene skal placeres mindst 75 m. fra nabobeboelse, der ikke ejes af ansøger selv. Når kalkundybstrøelsen køres i markstak vil ammoniakfordampningen og lugten være stor de første dage. Derfor vurderes det, at markstakkene skal overdækkes straks, d.v.s. samme dag det er kørt i markstak. For at begrænse ammoniakfordampningen og lugtgenerne, stilles der krav om, at kalkundybstrøelsen ikke må spredes oven på afgrøder, men på bar jord, således at det kan nedbringes indenfor 6 timer.

Vilkår

1. Markstakke af kalkundybstrøelse, skal den dag de udlægges, overdækkes med et lufttæt materiale. Etableres en markstak over flere dage, skal den overdækkes dagligt ved arbejdets ophør.
2. Markstakke skal placeres mindst 75 m. fra nabobeboelse, der ikke er ejet af ansøger.
3. Dybstrøelsen må ikke spredes direkte oven på en afgrøde.

Natur

Kort 2 viser placeringen af potentiel ammoniak følsom skov, beliggende henholdsvis op ad arealet, samt 560 m øst fra området.

Luftfoto viser at området beliggende op ad arealet er relativt nyetableret som skov (10 år), og opfylder derved ikke betingelserne for værende ammoniakfølsom. Arealet 560 m fra arealet forventes ikke påvirket.

Kort 2: Potentiel ammoniakfølsom skov markeret med blå.

Kort 3 viser afstanden til en fersk eng (markeret grønt) lige op ad arealet samt en mose (brun markering) 560 m øst.

Århus Universitets (2009) seneste opgørelser over ammoniakbaggrundsbelastningen i Slagelse Kommune er sat til 12,4 kg/ha/år. Den ferske eng tålegrænse for luftbåren ammoniak er vurderes til ml. 15-25 kg/ha/år. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Kort 3: § 3- natur. Fersk eng (grøn markering) med registreringer af bl.a. Bukkeblad er beliggende op ad udbringningsarealet.

Det vurderes ud fra anvisninger i bufferzonerapporten og miljøstyrelsen vejledning, at mosen 560 m fra arealet ikke vil få en merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år.

Der er mere end 6 km til nærmeste Natura 2000, Skælskør Nor, og overdrev over 2,5 ha.

Bilag IV-arter

For den ferske eng beliggende ved arealet er det sandsynligt, at der er forekomst af paddearter som er opført på bilag IV. F.eks. er Spidssnudet frø, Springfrø og Stor Vandsalamander relativt udbredt i kommunen.

Det fremgår af afgørelser fra natur og miljøklagenævnet, at der som udgangspunkt ikke er risiko for tilstandsændringer i levesteder for bilag IV arter, som følge af markdriften. I dette tilfælde sker der ikke ændringer i dyretrykket eller markdriften på arealet. Derfor vurderes det, at habitatforholdene forbliver uændret.

Andet

Arealer er beliggende i oplande til vådområder udenfor Natura 2000. Vandløbet "Lungrenden" løber langs med og gennem arealet. Der er ikke hældning over 6° og der er etableret 10 m randzoner. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår, der beskytter yderligere mod overfladeafstrømning af husdyrgødningen.

Venlig hilsen

Sanne Lund
Landbrugssagsbehandler

Bilag 2.6. Høringssvar fra Sorø Kommune

Afs. Sorø kommune, Rådhusvej 8, 4180 Sorø

Sorø Kommune

Fagcenter Teknik og Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø
T 5787 6000
F 5787 7100
soroekom@soroe.dk
www.soroe.dk
J.nr. 340-2013-24521
Sag vedr.

Den 11. juli 2013

Høringssvar - ansøgning om miljøgodkendelse - Vådagervej 13

Næstved Kommune v. konsulent Hanne Rungø Hillingsøe har den 3. juni 2013 anmodet Sorø kommune om bemærkninger i forhold til de udspretningsarealer, der ligger i Sorø Kommune, i forbindelse med en § 12- godkendelse på ejendommen Vådagervej 13, 4250 Fuglebjerg.

73 ha af udspretningsarealerne ligger i Sorø Kommune.

Overfladevand og grundvand

Nitratklasser og kvælstofudvaskning

Udspretningsarealerne ligger i oplandet til Tystrup Sø (Karrebæk Fjord). 69 ha af udspretningsarealet ligger i nitratklasse 2, mens de resterende 4 ha ligger i nitratklasse 0. Det ansøgte overholder husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau. Det fremgår af ansøgningen, at kvælstofudvaskningen er 20,1 kg N/ha. Den maksimale kvælstofudvaskning er beregnet til at være 49,2 kg N/ha, mens kvælstofudvaskningen uden husdyrtilførsel er 39,9 kg N/ha.

Sorø Kommune vurderer på baggrund af, at kvælstofudvaskningen ligger lavere end udvaskningen fra et planteavlslsbrug og det faldende dyretryk i oplandet til Tystrup Sø/Karrebæk Fjord, at der ikke vil ske nogen væsentlig påvirkning af overfladevand med kvælstof som følge af afstrømningen fra driftens udbringningsarealer.

Grundvand

Da udbringningsarealet ikke ligger i et nitratfølsomt indvindingsområde, er der ikke krav om at nedbringe nitratudvaskningen i forhold til grundvandet.

Vibeke Solvang
T 57876347
viso@soroe.dk

Modtag din post i din digitale postkasse – Få overblik og skån samtidig miljøet !

I din digitale postkasse kan du modtage din post sikkert fra det offentlige, banker, a-kasser m.fl. Få adgang til Digital Post fra www.straxen.dk. Brug din NemID til at logge på – har du ikke en NemID, så bestil på www.straxen.dk. Vær opmærksom på at henvendelser med personoplysninger altid besvares sikkert via Digital Post eller alm. brev

Fosfor

Udspretningsarealet i Sorø Kommune ligger i oplandet til et Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor. Langt størstedelen af udspretningsarealet ligger i fosforklasse 0 (67 ha ud af 73 ha), og der er derfor ingen begrænsninger til fosfortilførslen udover de generelle harmoniregler, jf. beskyttelsesniveauet i lovgivningen.

Næstved Kommune har lavet en worst-case beregning af hvor meget fosfor, der bliver tilført oplandet. Beregningen viser, at der tilføres maksimalt 0,03 % af den samlede fosfortilførsel i oplandet. Dette er langt under Miljøstyrelsens 5% 's grænse (findes i Wikivejledningen). Dette sammenholdt med det faldende dyretryk i oplandet vurderer Sorø Kommune, at husdyrbruget ikke i sig selv eller i kumulation med andre vil have en væsentlig skadevirkning på natura 2000-området.

Natur

Natura 2000 områder

Nogle af udspretningsarealerne ligger umiddelbart op til Habitatområde nr. 198: Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen. Dog er der ikke naturtyper, der danner udpegningsgrundlag for habitatområdet i nærheden af udspretningsarealerne. Det er derfor Sorø Kommunes vurdering, at Habitatområdet ikke vil påvirkes af anvendelsen af arealerne til udspretning.

§-3 arealer og kategori 3 natur

Et par af udspretningsarealerne ligger lige op til mose og engarealer, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvoraf moseområdet også er omfattet af begrebet "kategori 3 natur". Da der imidlertid er tale om et lavere husdyrtryk end den generelle harmoniregler, er det kommunens vurdering, at den eventuelle øgede ammoniak deposition på mose og eng vil være ubetydelig og dermed ikke skade arealerne. Det er derfor Sorø Kommunes vurdering at anvendelsen af markerne til udspretning af gylle, som beskrevet i projektet ikke vil ændre tilstanden på § 3 (naturbeskyttelsesloven) beskyttede naturtyper eller kategori 3 natur jf. husdyrbrugsloven.

Vandhuller

Der findes en række vandhuller i umiddelbar nærhed af et par af udspretningsarealerne. Ligesom for vandløbene vil det primært være fosfor, der kan udgøre et problem for vandhullerne. Da der ikke er stærk hældning direkte til vandhullerne, er det Sorø kommunens vurdering, at der ikke vil være fare for overfladeafstrømning til vandhullerne.

Da husdyrlovens krav til fosforoverskuddet er overholdt og der ikke er risiko for overfladeafstrømning, vil der således ikke være fare for, at vandhullerne bliver yderligere belastet med fosfor. Det er derfor Sorø Kommunes vurdering at anvendelsen af markerne til udspreddning af gylle, som beskrevet i projektet ikke vil ændre tilstanden på de § 3 (naturbeskyttelsesloven) beskyttede vandhuller.

Bilag 4 arter

I vandhullerne kan der være paddearter der er opført på Habitatdirektivets bilag 4, som kommunen ikke har kendskab til. Da der ikke som følge af anvendelsen af arealerne til udspreddning af gylle vil ske en negativ påvirkning af vandhullet, er det kommunens vurdering at der dermed heller ikke vil være risiko for, at evt. yngleområdet for de ovennævnte bilag 4 arter vil påvirkes.

Vilkår

Sorø Kommune stiller ingen vilkår i forhold til de ansøgte udspreddningsarealer.

Venlig hilsen

Vibeke Solvang
Geograf